

Nepriskiusoma

LIETUVIA

Independent Lithuania

Už ištikimybę Kanadai!
For loyalty to Canada!

Už Lietuvos išlaisvinimą!
For liberation of Lithuania!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba.

Published by the Lithuanian League of Canada...

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Adresas: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal 32, P. Q. Canada.

Nr. 50 (246) KAINA 10 ct.

MONTREAL, GRUODIS-DECEMBER 27 d.

PRICE 10 c. XI META!

Visiems lietuviams linkime laimingų 1952 metų!

KLCT, NL ir SP. B-VĖ NL.

LIETUVIAI,

SUKILKIME PRIEŠ TYLA IR KLAST...!!

VLIKO ATSAUKIMAS.

Visi JTO sesijos darbų stebėtojai konstatuoja, kad joje tiek apie Lietuvą, tiek ir kitus bolševikų užimtus kraštus visai nekalbama, nepaisant pavergtųjų tautų Washingtono padarytų žygių deportacijų klausimu. Nėgana to: laisvojo pasaulio tautų ir jų atstovų akims nukreipti nuo pavergtųjų tautų padėties, Maskvos agentai ir jų suklaidinti Vakarų piliečiai yra užtvindę JTO įstaigas ir atskirų tautų delegacijas laiškais „už taiką“.

Taikos trokšta visa žmonija ir pavergtieji. Tačiau tikra taika tegalima laisvėje. Atgavus laisvę pavergtiesiems, ateis ir pastovi taika.

Prieš tuos, kurie taikos vardu nori pridengti vergiją ir klaidinti taikos ištroškusių pasaulį, turime prabilti mes, laisvėje esantieji, už tuos, kurie negali kalbėti.

Kviečiame PLB atskirų kraštų ir visų kitų organizacijų vadovybes bei atskirus žmones kreiptis į JTO delegacijas. Parodyti, kad visas sovietinis režimas yra išsisėjęs ir nuolatinis nusikaltimas prieš JTO Sanderą, prieš Žmogaus Teisių Deklaraciją ir prieš Genocido Konvenciją, vykdomas JTO nario — SSSR. Atkreipti Vakarų dėmesį į vieną ar kelis konkrečius to režimo darbus pavergtoje Lietuvoje, kurie rašančiams geriau žinomi asmeniškai ir pergyventi — į klastingą 1940 m. birželio 15 d. okupaciją, į „liaudies seimo“ rinkimų klastojimą, į 1940 m. suėmimus ir 1941 m. masines deportacijas (34.260 asmenų), į sovietines masines žudynes (Rainiai, Praveniškės, Červenė ir kt.), į antros okupacijos kalinimo, masinių deportacijų (550.000), priverstinės kolktivizacijos, visų laisvių minčių džiovinimo faktus.

Raštas turi būti protestas prieš tą vergijos padėtį ir prašymas:

1. Prabilti pagaliau apie bolševikų pavergtuosius kraštus JTO forume,
2. Iširti padėtį vietoje,
- 3) Imtis priemonių pavergtųjų tautų žudymui sustabdyti ir grąžinti toms tautoms laisvę ir taiką.

Per JTO kreipiamės į laisvojo demokratinio pasaulio sąžinę, kad jis pakeltų balsą prieš tautų naikinimą, nes tylėjimas dėl ištisų tautų žudymo artina jam tą patį likimą.

Rašyti trumpai ir aiškiai prancūzų, anglų, ispanų arba gyvenamo krašto kalba. Pasiųsti vardais ir pavardėmis, organizacijų vardu, nurodyti adresus. Raštus siųsti skyriumi duodamais adresais. Nuorašus siųsti vietos lietuvių bendruomenės vadovybėms, kurios prašomos apie tai painformuoti VLIKĄ.

Reikalas svarbus ir skubus: jis turi būti įvykdytas iki 1952 m. sausio 15 d.

Tuo pačiu metu mes kreipiamės į kitų pavergtųjų ir laisvųjų tautų autoritetingas įstaigas,

kviisdami jas solidariai savo priemonėmis praveisti šią demokratinio pasaulio kovos akciją už Tiesą ir Taiką Laisvėje. (Seka VLIKO parašai.) Red. past.: Red. turi 60 adresų, bet svarbiausi yra šie:

LIETUVOS VARDOSUMINEJIMAS NULĖMĖ MAROKO BYLOS EIGA

LĖKTUVU IŠ PARYZIAUS.

Šiandien Afrikoje, šalia konflikto tarp Anglijos ir Egipto dėl Suez'o kanalo, bręsta dar visa eilė konfliktų, pažymėtų kova už nepriklausomybę. Kaip vieną stipresnių tų konfliktų pasireiškimo tenka laikyti Egiptą ir kitų arabų valstybių pateiktą JTO sesijai reikalavimą: svarstyti Prancūzijos žmogaus teisių sulaužymą Maroke. Tarp konflikto dėl Suez'o kanalo ir pateikto reikalavimo dėl Maroko yra vienas principinis skirtumas. Jeigu pirmu atveju jau deginami paskutiniai tilitai ir tiesiogiam susitarimui beveik nėra vilties, tai ant ru atveju viskas daroma abipusiam susitarimui pasiekti.

Prancūzija Marokan atėjo prieš keturiasdešimt metų, tada krašto padėtis buvo tragiška. Arabai nenustodami kovo ju tarpusavy ir su berberais, kartagos palikuonimis. Nuolat tūnės neapykantos išsuktos kovos, plėšikavimai, moterų grobimas labai nualino kraštą ir darė gyvenimą nesaugiu. Prancūzijos įsitvirtinimas Maroke atnešė visų pirma taiką, kurią netrukus lydėjo vis augantis gerbūvis. Visi, kurie Maroką pažįsta, tvirtina, esą Prancūzija labai daug padarė, ir todėl šiandien Marokas yra vienas pažangiausių kraštų šiaurės Afrikoje.

Aprimus tarpusavyo aištrams, aptramdžius plėšikavimus, ginkluotus užpuolimus, atsirado gana vieningas frontas, kuris visu smarkumu šian dien yra nukreiptas prieš Prancūziją. Juo kultūra labiau kyčia, juo labiau reikalaujama vietiškos nepriklausomybės. Dėl pačios nepriklausomybės visi sutiko, tik nesutariama dėl jos atgavimo tempo. Ta proga susikerta du momentai: vienas daryti visa kuo skubiausiai, net revoliuciniu būdu, antras — pasiruošti tai nepriklausomybei evoliucijos keliu.

Tas visas klausimas įgauna visai naujos reikšmės žinant, kad už jos stovi, didelė jėga, kuri atsirado ryšium su Izraelio valstybės gimimu ir kurios ateitis yra kur kas didesnė nei tai pirmu žvilgsniu atrodo, tai Arabų Lyga, pajėgusi apjungti visas arabų valstybes, esančias šioje geležinės sienos pusėje.

Maroko nepriklausomybės klausimas arba tiksliau Egipto ir kitų arabų valstybių, pateiktas klausimas buvo svarstomas JTO pilnatos posėdyje gruodžio 13 d. Kiek kalbų, tiek

Mr. Luis Pandilla Nervo (JTO pilnatos pirmininkas), Palais Chaillot, Paris, France; ten pat Mr. Trygve Lie, JTO gen. sekretorius, Mme Ana Figueroa, Genocido klausimų skyrius, adresas tas pat.

įtempimo atžvilgiu tai buvo iki šiol pats įdomiausias posėdis. Jo metu buvo puolama valstybė, kurios sostinėje vyksta dabartinė JTO sesija, kraštas, kuris, visai pagrįstai, yra laiko mas visų demokratiškesnių teisių lopšiu. Prancūzija buvo puolama kaip žmogaus teisių laužytoja.

Tos, taip įtemptos, atmosferos sutirštėjimui „Le Monde“, rimčiausias Prancūzijos dienraštis paskelbė apie vieną Irako delegatą, kad jis yra buvęs nacių svetyr ir jų didelis draugas. Tas delegatas iš JTO tribūnos, kaltino Prancūzijos vyriausybę, kad jos oficioze, jis buvęs užpultas. Po Irako delegato užpuolimo paėmė balsą Prancūzijos užsienio reikalų ministras Šumanas. Jis įėjo tribūnon lėtu žingsniu, lyg tas iš provincijos atvykęs, dėdė, prisiegtas problemos sunkumo, ir pareiškė:

— Aš labai apgailestauju dėl žinios paskelbtos „Le Monde“, bet čia pat turiu pareikšti, kad Prancūzijos vyriausybė neturi savo oficialaus organo. Jei norite, tai yra jos silpnumas, bet taip yra, aš čia nieko negaliu padaryti, tik pareikšti, kad tai yra viena mūsų spaudos laisvių garantijų.

Dėl Maroko jis tepareiškė, kad Prancūzija visai neprieštarauja Maroko bręstančiai nepriklausomybei. Tuo klausimu nuolat eina derybos, kurios vyksta normaliai ir kurių metu atsivėlgiant ne tik į tai, kas ten Prancūzijos yra padaryta, bet lygiai ir į tai, kad toks didelis darbas, koks ten daromas, negali apsieiti be keblumų, techninių nepasisekimų, kurie yra būtini kiekviename darbe, bet kurių buvimas, gali būti puikiai išnaudotas, norinčių pulti, kritikuoti.

Buvo momentų, kaj atrodė, kad Prancūzija pralaimi, tiek buvo puikūs mažų valstybių de legatų reikalavimai — kaip ilgai dar mažų valstybių problemos bus nagrinėjamos tiek, kiek tas yra dviejų blokų interesoje. Kada gi pagaliau atsiras drąsa, svarstyti dalykus taip, kaip reikia ir tarti „taip“ arba „ne“, kai tikrai tas reikalinga. Arba kodėl gi norima paglemžti Maroko klausimą kai darbų dienotvarkėn įrašomi ir tie aštrūs klausimai, kurių proga du blokai nuolat kovoja ir t. t.

Delegatai, publika buvo drąsomi dviejų priešingų jausmų, samprotavimų. Visi pritaria

Maroko norui tapti nepriklausoma valstybe, bet SSSR ir satelitų per didelį pritarimas Egipto reikalavimams aiškiai rodo, kad čia ne Prancūzijos ir Maroko byla, bet tik ataudai dar vienam dviejų blokų susikirtimui. Atsargeni politikai stengėsi šį posėdį atidėti, balsų dauguma buvo nutarta tęsti. Pagaliau tribūnon atėjo Urugvajaus delegatas Battle - Berres Luis ir pareiškė:

— „Protestuoju prieš pirmo ninko nutarimą uždaryti kalbėtojų sąrašą, nes klausimas yra labai rimtas ir daugeliui delegacijų, kaip ir tai, kurią aš atstovauju, buvo sunku prašyti balso anksčiau negu tuo klausimu apreiškė geriau informuotos delegacijos. Jei, iš vienos pusės, mes negalime sutikti su forma, kuria yra pateiktas šis reikalavimas, nes tada reiktų kaltinti, kad Prancūzija prievartauja žmogaus teises. Tai lygiai sunku mums yra balsuoti prieš, nes tada atrodytų, kad mes esam kurti balsams tų tautų, kurios kenčia, arba tvirtina — kenčiančios.“

Kas liečia mane ir mano delegaciją, tai tuo momentu, kai bus sprendžiamas žmogaus teisių išpriešinavimas Maroke, mes turėsim papildyti tą sąrašą ir tokiomis valstybėmis kaip LIETUVA, Estija, Čekoslovakija, Bulgarija, Rumunija. Ta proga aš klausiu, ar tas visas leis tuojau pat balsuoti pateiktą Egipto ir kitų valstybių reikalavimą?

Atrodė, lyg atsigaivinimo srovė perėjo per visą salę, pasipylė triukšmingi plojimai net ir iš tų, kurie nuoširdžiai pritarė Maroko nepriklausomybei, bet nesutiko su reikalavimo forma. Maroko nepriklausomybės klausimas atidėtas ateičiai, kas yra gana skaudus dalykas, bet, iš antros pusės, tenka pasidžiaugti, kad komunizmas po priedangos arabų nacionalizmo pakėlė vieną didžiausių pralaimėjimų.

Mums tenka labai pasidžiaugti, kad pagaliau šioje JTO, sesijos tribūnoje pasigirdo balsas apie mus ir tai ne aimanų, prašymo užtarti, pasigailėti formoje, bet kaip stabdymo priemonė komunizmo idėjai plėstis. Mūsų valstybių minėjimas, pasitarnavo Prancūzijai ne tiek apginti savo teises Maroke, kiek garbę. Nuo mūsų priklausys sugebėti išnaudoti šį žaidimą.

Dr. Raguvis.

KARAI IR MAIŠTAI

Korejoje nesutariama dėl sąlygų, kaip bus vykdoma taika. Be to, komunistai neduoda žinių, kiek pietiečių yra išvežta į Kiniją.

Kovos vyksta. JTO jėgų lėktuvai bombarduoja priešo užnugarį.

Vietname, Indokinijoje, maištauojantieji komunistai vėl pradėjo puolimą. Prancūzijos Tautų bendruomenės jėgos puolimui priešinasi.

BUS PAKEISTA ITALIJOS TAIKOS SUTARTIS.

Vakarų valstybės iš Italijos prašymą peržiūrėti kaikuriuos Italijos taikos sutarties punktus, davė teigiamą atsakymą. Tokiu būdu Italija bus grąžinta į laisvųjų valstybių tarpą, nors Rusija nesutinka.

KIETOSE KOVOSE

SAVAITINĖ POLITINIŲ ĮVYKIŲ APZVALGA

Praejusią savaitę žmonijos dėmesį koncentruoti buvo beiškęs vienas stebėjimo centras — Jungtinių Tautų Organizacijos (sutrumpintai — JTO) pilnatos posėdžiai Paryžiuje.

Sovietai tuose posėdžiuose suka sūkurius ir drumsčia van denį. Nežiūrint to, praėjusią savaitę, prieš kalėdines ir naujametines atostogas, vis dėlto JTO padarė du reikšmingus nutarimus:

1) Nenuolatiniu Saugumo Tarybos nariu išrinko Graikiją, ne Bieloriją, kaip jau buvo pasklidę gandai, ir 2) Prieš sovietų nusistatymą nutarė sudaryti specialią komisiją, kuri istirs sąlygas rytinėje ir vakarinėje Vokietijoje, ar yra galimybė praveisti laisvus rinkimus į visos Vokietijos seimą, kuris nusistatytų dėl vieningos Vokietijos ateities.

Tiesa, tuo tikslu į Paryžių buvo pakviestos abiejų Vokietijos dalių delegacijos, su kuriomis buvo aiškinamasi dėl tų pat tikslų. Deja, komunistai pasirodė nesukalbami. Jie visko bijo. Bijo pas save net išleisti komisiją, kuri šį klausimą iširtų.

Kad kuo nors atremtų teisinį sovietams priekaištus, Rusija iiteikė JTO skundus, esą Amerika daranti negrų genocidą...

Tai yra piktas Maskvos prasimanymas.

Amerika atsakė, kad tai nepalyginamas su Rusijos daromu genocidu, nes jeigu Amerikoje pasitaiko pavienių asmenų akcesų prieš pavienius negrus, tai yra atskirų piliečių veiksmai, kurių Amerikos valdžia netoleruoja, juos smerkia ir už tai nusikaltusius baudžia. Kas kita Rusijoje, kurios pati valdžia vykdo genocidą, kuri tam tikslui yra išteigusi visą sistemą vergų darbų stovyklų ir ten katgoriniais darbais kankina milijonus žmonių.

Tartum šių teigimų patvirtinimui, Šveicarijos kunigų organizacija per radiją paskelbė pranešimą, kad sovietų okupuotuose kra-

tuose komunistai yra išžudė 13.000 kunigų.

Tokios yra surinktos žinios. Austrijos valdžios pirmininkas Kalėdų metu sveikindamas Austrijos gyventojus, pareiškė apgailestavimą, kad ir šiuos metus Austrija Kalėdas švenčia okupacijoje, kurios negali išsižadėti Rusija, nors pati iškilmingai buvo pasižadėjusi Austrijai grąžinti laisvę.

Sovietų okupuotieji kraštai visi reiskia protestus dėl okupacijos.

Per Amerikos Balsą kalbėjęs Nepr. Lietuvos atstovas Amerikai P. Žadeikis Kalėdų proga kreipėsi į okupuotos Lietuvos gyventojus būti kantiems ir laukti išlaisvinimo. Per Jungtinių Tautų Organizacijos pilnatos sesijos radiją iš Paryžiaus kalbėjo einas Lietuvos atstovo pareigas p. Bačkis. Kreipdamas savo kalbą į okupuotos Lietuvos gyventojus, jis trumpai apibūdino JTO pilnatos darbus, kurių stebėti ir atstovauti Lietuvai Paryžiuje yra nuykęs min. S. Lozoraitis ir VLIKO atstovai. Siame puslapy yra dedamas

VLIKO atsisaukimas į pasaulio lietuvius,

kurių reikia palaikyti visu aktin gumu. Visos, visur esančios, lietuvių organizacijos ir visi lietuviai, pavieniai asmens, nurodytais adresais turėtų rašyti skundus, reikalavimus ir protestus prieš Lietuvos okupaciją; reikalauti tuč tuojau panaukinti Rusijos vykdomą genocidą, pasitraukti iš Lietuvos ir Jungtinių Tautų Organizacijos pilnaty viešai kelti balsą, kad Rusija sulaužė savo padarytus pasižadėjimus nereikalauti naujų teritorijų ir laikytis 1939 metų rugsėjo mėn. 30 die nos sienų.

Lietuviai, visi rašykime protestus ir reikalavimus JTO pilnatos pirmininko adresu: Mr. Luis Padilla Nervo, Palais Chaillot, Paris (16), France. Kas nemokame anglų ir prancūzų kalbos, rašykime lietuviškai. Rašykime visi, nedelsdami, dar šiandien.

LIBIJA GAVO NEPRIKLAUSOMYBĘ.

Šiaurinės Afrikos buvusi Italijos kolonija — Libija — Jungtinių Tautų Organizacijos paskelbta nepriklausoma valstybe 1951 metų gruodžio mėn. 24 dieną. Amerika ją jau pripažino nepriklausoma valstybe. Libija turi karalių ir yra monarchija.

Čekoslovakijos urano kasyklose Jachimove dirba 12.000 vergų. Visa iškasta rūda vežama Rusijon.

Pietų Afrikoje, Johanensburge, įvykusiose atominėse derybose JAV, DB ir Pietų Afrika visiškai susitarė.

JTO 1952 metų biudžetas nustatytas 48 milijonų dolerių.

Naujas 100 tūkstančių bežemių italų gaus žemės iš nu savintų dvarų. Italijoje vyksta didelė žemės reforma.

Vengrijos darbininkai ke liose vietose paskelbė straikus.

Maskva nesugeba dar visai palijos kolonija — Libija — Jungtinių Tautų Organizacijos paskelbta nepriklausoma valstybe 1951 metų gruodžio mėn. 24 dieną. Amerika ją jau pripažino nepriklausoma valstybe. Libija turi karalių ir yra monarchija.

Čekoslovakijos urano kasyklose Jachimove dirba 12.000 vergų. Visa iškasta rūda vežama Rusijon. Pietų Afrikoje, Johanensburge, įvykusiose atominėse derybose JAV, DB ir Pietų Afrika visiškai susitarė.

JTO 1952 metų biudžetas nustatytas 48 milijonų dolerių.

Naujas 100 tūkstančių bežemių italų gaus žemės iš nu savintų dvarų. Italijoje vyksta didelė žemės reforma.

Vengrijos darbininkai ke liose vietose paskelbė straikus.

NEPRIKLUSOMA LIETUVA PAVYZDINGAS ENKAVEDISTAS,

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant redakcinei kolegijai. 7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates: Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00 Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. America \$ 5.50

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

SENUOSIUS METUS BAIGIANT

Daugelis tautų, europiečių vertinti tiktai neigiamai. Požityvūs reiškiniai konstatuoti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizacijos pažangoje, nors ji ir nėra tokia sparti, kaip galima būtų pageidauti ir tikėtis.

Gal didžiausius lietuviškojo sektoriaus faktus yra Lietuvos reikalų pažanga tarptautiniame forume, pasaulinėje opinijoje. Čia pažanga tikrai didelė. Laisvosios Europos Lietuvių Grupės sudarymas, Lietuvos reikalų iškelimas tarptautinėje arenoje, pabrėžiant, kad jis buvo lansuotas Nepriklausomos Lietuvos Diplomatu.

Šia prasme praedda prasiškalti ir viešumą nauja, nors kol kas ir nereali idėja, kad sustiprėjęs demokratinis pasaulis sugebėtų ir be karo grąžinti pavergtoms valstybėms laisvę, o ir pavergtos tautos galėtų gauti teisę apsispręsti laisvais balsavimais.

Kanados lietuvių gyvenime nedaug begalima suminėti pažangos faktų. Bendruomenės organizacija vis dėlto gerokai pasistūmė pirmyn. Deja, ir čia žiburiuoja kaikurios vlikinės negerovės, nors ir unikališkos bei besireiškiančios. Yra vilčių, kad ateinančiais metais jau turėsime Kanados lietuvių bendruomenę.

Antrą žymų ir labai vertingą pažangos faktą tenka suminėti, būtent: lietuviškasis jaunimas vis daugiau imasi aukštųjų mokslų. Tai yra labai vertinga. Malonu pažymėti, kad daugelis profesionalų įsigavo savo specialybės srityse dirbti, ypač gydytojais ir gaislingosios seserys, kurie išlaikė egzaminus, o kurie išlaikė egzaminus, o daugumas inžinieriais. Kiti geri specialistai, kaip siuvėjai, jau anksčiau gerai įvertinti.

Ir mažiausiame „Nepriklausomos Lietuvos“ bare padaryta pažanga, nes redakcija jau yra išikūrusi Sp. b-vės „Nepriklausoma Lietuva“ nuosavuose namuose, kurie, dėka, skaitytųjų paramos, galėjo pasistatyti. Deja, pagal miesto po tvarkius, turi būti 2-ųjų aukštų, o antram pristigta pinigų; be to, geradariams pp. Staniuliams teks sumokėti skola. Todėl tenka kreiptis į Gerbiamus skaitytojus ir prašyti užlopyti šias spragas.

Visa tai suminėjus, labai norėtusi, kad žmonijoje stipriau įsigalėtų laisvės vertinimas ir gerbimas; kad žmonija savo veiksmuose daugiau vadovautųsi humanistinės arba krikščioniškos meilės principais, kad ateinantieji metai pralauktų negerovėmis apsiniaukusių žmonių padangę; kad pasaulio lietuvių tarpe įsigalėtų glaudesnis sutarimas ir darna; kad Kanados lietuviai rastų bendresnius kelius, kurie veda į vienybę, ir kad „Nepriklausomos Lietuvos“ skaitytojais galėtų gauti sąlygų susikurti geresnį gyvenimą.

Taigi, šis balansas begalima J. Kardelis.

Istorija apie komunistų slapto sios policijos „darbą“ sovietų pavergtuose kraštuose, papasa koto vieno enkavedisto, pabėgusio nuo NKVD į Vakarų. Pereitą vasarą į amerikiečių zoną Austrijoje atbėgo vienas Čekoslovakijos SNB (Sbor Narodny Bezpečnosti — „tautos saugumo korpusas“) „darbuotojas“, kurį E. E. Post korespondentas Joseph Wechsberg apklausinėjęs patiekė skaitytojams iki šiol vargiai dra skaitytą „pavyzdingo enkavedisto“ biografiją.

Atbėgėlis, kurį korespondentas pavidino Zdanek Hora, yra prastas, bukas, tamsiaplaukis, apie dvidešimt septynių metų amžiaus vyriokas, toks neįspūdingas, kad sykį jį matęs antrą kartą nepažintum. Tačiau be tokių, kaip Hora, negalėtų būti komunistų diktatūros trečdalyje pasaulio.

Prieš pabėgimą į Vakarų Hora buvo čekų slaptosios policijos, SNB, tas pats ką ir NKVD, valdininkas. Ta SNB, kaip ir NKVD, kontroliuoja kiekvieno piliečio asmeninį gyvenimą, profesinę veiklą, lais-

MIELUS TAUTIEČIUS SVEIKINAME SU SV. KALĖDOMIS IR NAUJAIS 1952 METAIS.

Linkime, kad Kristaus gimimo šventė visų mūsų brolių ir sesučių širdis pripildytų šios Didžiosios Krikščioniškos šventės meilės nuotaisomis ir sukurtų kiekvieno tremino nameliuose gimtosios šiaudinės pastogės Kaledų Svecių jaukumą. Naujieji 1952 metai teatneša visiems mums brolišką vienybę ir didįjį solidarumą, siekiant Tėvynei laisvės ir tegražina mus į nuo amžių mums pažadėtą žemę.

TORONTO APYLINKĖS LOK PREZIDIUMAS.

N. Metų proga sveikiname visus Vokietijos lietuvių — tremtinių Vargo mokyklų ir Vasario 16 Gimnazijos RĖMĖJUS — TALKININKUS

ir linkime, kad Naujieji Metai būtų laimingesni Jums ir Tėvynei Lietuvai!

PLB Vokietijos Kr. V-ba.

KANADOS GYVENTOJŲ SKAICIUS DABAR

Kanados gyventojų skaičius dabar oficialiai pasiekė 14.000.000 ribą.

Laikinieji 1951 metų duomenys, kurie paskelbti Statistikos Biuro, rodo, kad gyventojų skaičius 10 provincijų ir Yukone bei Šiaurinėse Teritorijose yra 13.889.537. Bet galutinis suskaičiavimas užbaigimas, spėjama, bus kovo mėn. 31 d. ir jis gyventojų skaičių pakels gerokai per 14.000.000.

Kanados gyventojų surašymas 1941 metais rodo 11.811.532.

Newfoundlandas dabar pirmą kartą buvo įtrauktas į Kanados gyventojų skaičių.

Visų provincijų, išskyrus Saskatchewaną, gyventojų skaičius nuo 1941 iki 1951 metų padidėjo. Princ Edward Island padidėjimas buvo 2,9%, o British Columbia turėjo beveik 41% padidėjimo.

Saskatchewan provincijos gyventojų skaičius sumažėjo apie 8%. Tas sumaėjimas įvyko karo metu, kada dauguma gyventojų persikėlė į rytinę Kanadą, kad galėtų dirbti karo pramonėje.

Ontarion atvyko šitame laikotarpyje daugiausia, būtent 774.669 — padidėjimas per 20,4%. Quebec stovėjo antroje vietoje su 678.353. Procentu-alinis padidėjimas buvo 20,4%.

British Columbia buvo sekanti su gan dideliu pakilimu, 335.198.

Sekantieji skaičiai yra dabartiniai palyginti su 1941 metų skliausteliuose: British Columbia 1.153.059 (817.861), Alberta 936.556 (796.169), Saskatchewan 829.175 (895.992), Manitoba 771.815 (729.744), Ontario 4.562.364 (3.787.655), Quebec 4.010.235 (3.331.882), New Brunswick 512.186 (457.401), Nova Scotia 638.277 (577.962), Prince Edward Island 97.787 (95.047), Newfoundland 357.762). Gyventojų skaičius 1941 metais (Yukon) buvo 4.914 ir Northwest Territories 12.028. Spėjama, kad 1951 metų skaičiai bus Ykon 5.897 ir Northwest Territories 14.437.

BET IR TAS TUREJO BĖGTI...

Iš vokiečių ir rusų, o kai kuriuos triukus patys išradome, ir kad esą jis pats „tą darbą atlieka dar geriau, nei naciai“.

Grižęs į Prahą, jis įstojo į kompartiją, už tai gavo iš vokiečių atimtą 12 hektarų ūkį su namais ir gyvuliais, ir atlikęs karo tarnybą raud. armijoje, kur gavo pagrindinį „švietimą“, išitraukė į SNB, kur po trumpo kurso slaptosios policijos mokykloje Liberece, buvo paskirtas civiliu saugumiečiu.

Dabar Hora jautėsi laimingas. Daugiau algos, daugiau maisto ir daug galios. Motina verkė, bet kai Hora pagrasino Nukelta į 7 puslapi.

MIRĖ DU ŽYMŲ LIETUVIAI

Susilaukęs 64 metų amžiaus, gruodžio 7 d. Bostone mirė žymus Amerikos lietuvių veikėjas advokatas Fortunatas Bagočius, buvęs SLA prezidentas, socialistų partijos veikėjas, visuomenininkas ir kultūrininkas.

F. J. Bagočius buvo puikus kalbėtojas, daug savo karštomis kalbomis prisidėjęs, kuriantis nepriklausomai Lietuvai, su kelti Amerikos lietuvių tarpe Lietuvai pinigų, parduodant paskolos bonus, ir kitaip; o Antrojo karo metu daug dirbęs BALFui, ALTui ir tt.

Nepriklausomybės laikais F. Bagočius su šeimai lankėsi Lietuvoje ir turėjo eilę puikių prakalbų. F. J. Bagočiui mirus, Amerikos lietuvių neteko vieno žymiųjų visuomenininkų veikėjų.

Siomis dienomis Amerikoje mirė Lietuvos Vyriausiojo Triunolo teisėjas Jonas Danauskas. Įvairiais laikais J. Danauskas Lietuvoje ėjo įvairias pareigas — buvo Piliiečių apsaugos departamento direktorium, teisėju ir pagaliu Vyriausiojo Tribunolo teisėju.

Tai buvo ramus, tylus, bet darbštus ir nuoširdus žmogus. Jo teisingumas Tribunole buvo giriasi, kad „Mes pasimokėme tvirtu ir teisėtu ramsčiu.“

JUOKDARIAI...

Rado naują taikinį. „Liaudies Balsas“ paremti savo klubines kombinacijas rado naują taikinį. Žinoma, vienas jų — J. Kardelis, o kitas — G. Rukšėnas... Komunistams, mat, reikia turėti kokį nors taikinį. Na, tai savo kėslams paremti rado net du...

Pažiūrėkite į save — draugas lyderį — Lesevičium. Jums klubas reikalingas tik tai tam, kad turėtumėt dirvą kur durti vandenėlį...

Laima ilsisi po kovų. Vilniaus universiteto studentė Laima Lackaitė anksčiau daug kraujo praliejusi, daug prakaitavusi, bet dabar jos kambario garbingoj kertėj gulinti Stalino konstitucija visa pašalino, ji pasijuto gyvenanti brančiausioje epochoje, taip kad mieiliausiai studijų reikalus galėtų pamiršti ir amžinai norėtusi žiūrėti į minėtos konstitucijos knygelę. Jos broliukas studijuoja Kalininio kolchozo pradžios mokyklą, kur studijos net 7 metų neapmokamos.

„Vilnis“ — lietuvių nutautinimo priesakų. Komunistų „Vilnis“ veda lietuvių nutautinimo kampaniją: ji periodiškai deda savo laikraštį anglų kalba, kai kiekvien lietuvių laikraščiai to nedaro, taigi, nors komunistai ir nepalankiai rašo apie amerikonus, bet jiems talkina išsijuosę, kad tik tai suamerikonintų lietuvius.

Bimba neklysta. Paskaitęs „NL“ straipsnį apie nešvarią konkurenciją, Bimba sušnauka: „Paskaitėjau ir akys nušvito. Klausykite: vietų bendradarbiu 1940 me-

„Todėl mes pasisakome prieš tais? Mandrappkis.“

Table with 2 columns: Dalykai (Goods) and 1950 m: 1951 m: (1950: 1951). Items include: Kviečių (132,9 117,0), Miltų (28,6 33,6), Bekono (19,8 19,8), Šūrio (12,0 4,4), Lentų (12,5 57,9), Spaudos (0,8 5,4), Celiuliozės (8,3 24,1), Tabako (7,7 10,9), Aliuminijaus (23,2 42,0), Vario (22,6 22,8), Švino (1,0 8,6), Nikelio (13,9 23,5), Cinko (8,7 17,7), Brang. metalų (8,9 10,7), Chemikalų (4,9 6,9), Naujametalių (7,3 9,0), Plieno - geležies (7,5 12,8), Kitas eksp. (23,0 38,0). Total: 344,0 446,4

Lietuvos ūkininko žodis

Kaip kiekvienas padorus lie tuvis, taip ir lietuvis ūkininkas svajoja apie galimai greitesnį grįžimą į savo tėvynę, prie savo numylėtos sodybos. Lietuvos ūkininkas nuolat galvoja ir planuoja savo sodybos atstatymą, inventorių, gyvulių ir pan.

Kiekvienam iš mūsų yra daugiau negu aišku, kad busimos Nepr. Lietuvos ūkininkui reikės pradėti viską iš naujo. Ūkininkui yra labai svarbu turėti pastogę sau, gyvuliams, paukščiams ir inventoriui. Kaip ir iš kokios medžiagos busimas lietuvis ūkininkas starys sau trobesius?

Mums šiandien yra žinoma, jog Lietuvoje bus likę tik krūmai ir kelmai vietoje gražių miškų ir naujai statybai bus reikalingi milžiniški kiekiai plytų, čerpių ir kit. molio išdirbinių.

Koks plytinių tinklas buvo Neprikl. Liet. ir koks bus reikalingas ateity? Būsimam ūkininkui bus labai svarbu, kad reikalingas medžiagas jis galėtų lengvai pasiekti ir prieinama kaina gauti.

Neprikl. Liet. liakais mūrinė statyba mūsų kaime buvo pa lyginti retas dalykas, išskyrus Suvalkiją. Būsimam ūkininkui stigs patyrimo mūro statybai, medžiagų apskaičiavimui ir panaudojimui. Kaip gi su cemento?

Be šios, taip svarbios mūro statybai medžiagos yra neįmanoma išsiversti. Kur gi bus tie cemento fabrikai ir kas finansuos jų statybą?

Kaimai ir vienkiemiai. Pasakytinais metais Neprikl. Liet. buvo skubama išsikirstyti kaimus vienkiemiais. Reikia pasakyti, kad tas mastas nevisur ir ne visiems tiko. Buvo daug ūkininkų ir nepatenkintų vienkiemiais.

Geroje, tvirtoje žemėje ir kiek didesniame plote vienkiemiai yra labai gerai, bet kur laukai yra prie smėlio, nėra pievų, ūkininkai yra mažžemiai ir turi kad ir prastas bendras ganyklas, tai kaime jiems yra lengviau verstis.

Prastoje žemėje nedera do bilai ir kitos pašarinės kultūros, o neturint pievos, ūkininkas lieka be ganyklos ir yra priverstas mažinti gyvulių skaičių.

Kaimas turi ir kitų pliusų: vietoje mokykla, krautuvė, paštas, telefonas ir pan.

Pav. Vokietijoje, daugumoje ūkininkai gyvena kaimuose, tik jų žemė yra padalyta sklypams, t. y., prie vienos vietos. Tik retkarčiais, dėl ypatingų sąlygų vok. ūkininkas turi 2—3 atsk. sklypus.

Reikia susirūpinti, kur būsimasis ūkininkas nupirks gyvulių, inventoriaus ir kas viską patieks rinkai.

Tūlas gali pasakyti: „Grišime ir viską susitvarkysime“. Taip. Bet mes ten mažai ką rasime, o reikės greitai kurtis ir tvarkytis, kad neatsilikus nuo kaimynų.

Čia tik maža dalelė ūkininkui rūpimų klausimų. Liet. ūkininkas labai dažnai jį šeko mūsų spaudoje žinių, jam rūpimais ūki klausimais, de ja, iki šiol jis dar nieko panašaus nesurado.

Š. m. Kanados žemės ūkio parodoje, Royal Winter Fair, Toronte, buvo rodoma šviesos paveikslais atskiros sodybos, kultivuojami javai, vaisiai daržovės, auginami gyvuliai, avys, paukščiai ir pan. Taip pat buvo rodomos pavyzdinės sodybos, jų gražūs išplanavimai ir dekoracija.

Nors Kanada yra labai turtinga medžiaga, bet mūro parodoj buvo propaguojama mūrinė statyba. Buvo rodomi sodybų išplanavimai, brėžiniai, statyb. medžiagos, jų kaina ir kita, įvairaus dydžio ūkiams.

Gal būt, kad dauguma mūsų žemės ūkio specialistų liko už gelež. uždangos, bet dalį mes jų turime ir šiapus.

Taip pat mes čia turime įvairius veiksnius, pretenduojančius į valdžią. Mes čia turime daugybę įvairių organizacijų ir laikraščių, o ypač USA ir Kanadoj.

Bet ką konkrečiau ir apčiuopiamo mes nuveikėme Tėvynės labui?

Kaip paprastai, imkime nuo viršaus. Vyr. veiksniai — VLIKas visą laiką savyje nesutaria. Ilgą laiką vaidino Mažosios Lietuvos komedija, dabar perėjo į derybų komediją. ALI skiria pinigų, o VLIKo nariai gastroliuoja po Europą principinių derybų reikalais. Vieni susitarimą pasirašo, o ki

ti nepripažįsta — netvirtina to susitarimo ir taip „daina be galo“.

Atrodo, kad VLIKas yra tas medis, kuris džiūsta iš šaknų. Džiūstantį medį liet. ūkininkas iškerta ir sukūrėna, kad jis neterštų jo sodą.

VLIKas nepajėgdamas tarti savyje, ne tik negali išvystyti tinkamos veiklos Tėvynės labui, bet kartu veda de organizaciją, skaldomąjį darbą lietuviškoje visuomenėje. Tokia VLIKo veikla yra praktiškai timas prieš kenčiančią ir kovojančią /mūsų tautą ir yra naudinga tik mūsų priešams.

Tiesa, USA veikia Ūkio Atstatymo studijų komisija, kuri sakosi jau išleidusi kelis leidinius Liet. Ūkio reikalais.

Kur gi tie leidiniai? Norint kurį įsigyti, pirmiau reikia įsėti kurį minimos k-jos adresą, rašyti, siųsti pinigus ir pan. Ar negalima tuos leidinius paskleisti plačiau liet. visuomenėi susipažinti ir prieinama kaina?

Mūsų organizacijos. Čia turime omeny tik Kanadą. Atrodo, kad mūsų org-jos galėtų zymiai daugiau nuveikti, kaip kultūrinę, taip ir medžiaginę srity. Įvairių org. apstu ir vis dar naujų atsiranda. Kitos sky la pusiau, lyg garsaus Mičiū rino grūdai. Daugumos veikla silpnoka: mažai reikiamų pajėgų, silpnos finansaiškai ir nepajėgia išvystyti žymesnės veiklos. Kai kurios veikia ir kuria Lietuvos atgimimą šokiais, baliais ir girtuokliavimu.

Tiesa, yra ir išimčių. Tai Kanados Liet. Moterų Bendruomenė Toronte. Tikrai, Toronto ir apylinkės lietuviškoji visuomenė yra ir liks visuomet dėkinga lietuvių moterims už jų įdėtą vargą ir pasišventimą rengiant kultūrinius parengimus Toronte.

Liet. spaudos, t. y., laikraščių Kanadoje turime užtektinai. Kiekvienas spausdinamas savoj spaustuvėj, savi linoty pai, nors kitų tiražas ir pirštais suskaitomas.

Lietuvos ūkininkas nuoširdžiai prašo visus taupyti pinigus, nes Lietuva yra žemės ūkio kraštas ir jos atstatymui bus reikalingos didelės sumos.

A. Lukas.

Spaudos vaju bus sėkmingas kai kiekvienas skaitytojas su ras po naują skaitytoją.

LAISVOJI TRIBUNA.

PERONO IR FRANKO DRAUGYSTĖ

11. Rugsėjo 28 Argentinoje įvyko „107 minučių revoliucija“, kurios vadai buvo pasiuntę Peronui ultimatumą — atsisakyti nuo valdžios. Tiesa, tai nėra joks naujas dalykas Argentinoje. Pats pulk. Peronas 1945 m. atėjęs į valdžią irgi perversmo keliu, kaip karininkų grupės vadas, išstūmęs kitus, 1943 m. pasodinęs į nuverstą demokrat. prezidento Castillo kėdę gen. Ramezų, o vėliau jį „pakeitęs“ gen. Farrell. 1945 m. prieš duodamas save „išrinkti“ prezidentus, Peronas net pats buvo trumpai pasodintas į kalėjimą, mat, turėjo atlaikyti kovą ne tik su demokrat. elementais, bet ir su konkuruojančiom kitų karininkų grupėmis. Tarp dabar suimtųjų yra Alfredo Palacios, socdem. kandidatas į prezidentus ir jį rėmęs: gen. B. Menendez, laikomas sukilimo vadu, du pulkininkai, vienas admiras ir eilė aviacijos karininkų. Amerikonų spauda ir radijas gana atvirai puola, kad tai paties pulk. Perono inscenizuota „audra vandens šaukšte“, kad pateisintus asmeninių sąskaitų suvedimą ir areštą jam nesimpatiškus asmenų — konkurentų, nes 15 lapkričio turėjo įvykti rinkimai, kai prezidentu ir vice. — renkami abu Peronai, (vyras ir žmona), tai, pasak, amerikonių, koks gi kvailys kesintis — rizikuos kelti ginkluotus riaušes, išversti valdžią, kuriai visvien belieka tik apie pusantro mėnesio pasilikti kėdėje?! Aišku, tai skamba kaip logiška nesąmonė.

Peronas „nėra užmiršęs“ ir darbininkų, kad patrukus ir savo pusę, kada tai yra davęs lengvatų trupinius, bet dar daugiau jis į juos kalba dabar, prieš rinkimus. Argentinoje iš anksčiau nemėgstami jankiai ir Peronui iškilti padėjo tas, kad jis panaudojo populiarų anti-amerikonizmo judėjimą, tapdamas jo vadu. Argentinos prekyboje dar prieš Peroną buvo vadovaujamas neapraktišku dėsniu, geriau pigiau parduoti padoriam partneriui (prancūzui, vokiečiui), negu išdykusiam jankiui. Ypač mėgiami Europos prancūzai, dėl jų disciplinuoto skonio, etiketo. Argentinoje kiekvieno jaunuolio svajonė, bent syki, bent prieš mirtį pa-

buvoti Paryžiuje „pasaulio kul tūros sostinėje“. Nuotaikos prieš amerikonus ypač įkaito, kai šie 1937 m. sustabdė už-pirkimą mėsos, motyvuodami, kad neišvežtų pas save snukio ir nagų epidem., kuri kaikada pasirodydavo begalinėse Argentinose pamose. Argentinos ūkis išvengė kracho, pigesne kaina pasiūlydamas mėsą Londono rinkai. Kai vėliau, 1942 m. dėl karo visuot. mėsos trūkumui pasireiškus, ir amerikonių vėl paprašė iš jų mėsos — Argentinos piliečių pasipiktinimas buvo neaprašomas. Jie palaikė tautiniu užgavimu pirmesnį Amerikonų elgesį ir baimę, kurią sugriovė anglai, visą karo laikotarpį maitindamiesi Argentinos mėsa ir neužregistruodami nei vieno snukio — nagų susirgimo.

Peronas, kad paerzintų jankius, vienu laiku net flirtavo su Rusija ir, santykių pagerinimui, uždarė buv. Pabaltės pa siuntinybes, konsulatų. Pietų Amerikos konferencijoje, kurią sušaukė JAV, Perono atstovas, atšaldė visų nuotaikas, garsiai pareiškdamas, kad Argentina numato „prisidėti“ ko voje prieš bolševizmo marą, bet taip, kad jos kariuomenė „kovotų neperžengdama Argentiną sienų“ (kas, aišku — ab surdas).

Jis nori iškelti savo 14 milijonų „imperijos“ svorį, pasigaminamas atominę bombą ir išlaiko 2000 vokiečių karo technikų štabą, daugiausiai iš Euro pos. Keletas nuo amerikonių pabėgusių nacių garsenybių, su gestapo pulk. Otto Skorzeny, užima aukštas vietas. Tarpe kita ko, pulk. Skorzeny jau sėdėjo amerikonių kalėjime ir prieglaudus suteikimas, kad ir lėktuvu pabėgusiam kaliniui, yra antausio davimas amerikonių politikai, ko diktatorius Peronas nebijo, nes žino, kad jankiai dabar nepajėgūs atidengti prieš jį antrąjį frontą, kol užimti su rusais.

„Viską žinančių“ amerikonių manymu, Perono, kai kada labai entuziastingai išsireiškdamusio apie savo vienmintį gen. Franko nuomonės pasikeitimui daugiausiai įtakos bus padarę ispanų egzil. vyriausybės manifestai. Ši vyriausybė gen. Franko 1939 m. išversta krūvinu namų karu ir kuri susideda iš visų net tada besivaidijančių to šaliniųjų).

polit. partijų, net monarchistams bei baskų krik. dem. remiant, susiformavo į ispanišką „Vliką“ ir dabar užsieniuose tariai atstovaujanti tikresnę tautos daugumą, negu gen. Franko, sukūręs uždara policinę valstybę, ant griuvusių Alcala Zamora demokratiškai išrinktos vyriausybės. Pagal tuos manifestus, šis geras patriotas (gen. Franko) dabar valdo, ispanų tautos valią išprievartavęs morokiečių durtuvais ir rud. — juodmarškinį (fašistų, nacių) samdytom divizionom, ne vaiprašytas dvarininkų ir pramonės magnatų, kai šie išsigan do 1936 m. demokratinės A. Zamoros vyriausybės užsimotų toli einančių ekonominių reformų. Ryškūs faktai: stambius pelno mokesčių nubrankimas dar parako dūmams teberiuksiant, atrodo su tuo neatsitiktinai sutampą.

Kaip darbininkų uždariai ir kiti reikalai stovi krašte, kurį be kontrolės valdo jį darbdaviai (stambių žemvaldių ir pramonės magnatų vyriausybė, su S. Serano, stambių sidabro kasyklų savininku ir Franko švogeriui), kiekvienam aišku, be komentarų. Net „T. Žib.“ 36 (90) N., Gediminas Galva gana liudnom spalvom nupiečia, kai viene anksčiau išgarbintą „krikščionišką gen Franko diktatūrą“.

Šį pavasarį, po 12 metų tylos įvykęs general. darbininkų streikas, reikalaujantis arba kaimų kontrolės, arba uždarbių pakėlimo iš tuberkuliozinių normų, pasirodo, pavykęs tik dėl to, kad jį rėmė eilė aukštų karininkų, su gen. Rodrignez, dabar arešte, pritarimu. (Vis tai — žmonės, kurie kada tai irgi rėmė be atodairiai gen. Franko, bet atšalo nusibodus jo sauališku švaistymusi Ispanijoje, kaip nuosavam dvare).

Gen. Franko, zonuodamas paskolų savo paurisiam išdui, galimumus Amerikoj, gana balsiai pakalba apie savo paramą, karui prieš bolševikus, iškilus, bet prancūzų — anglų darbininkų unijos šiaušiasi, da rydamos įtakos į savo kraštų vyriausybes. Pagal juos išėitu, net maršalo Tito rėmimas, kurio diktatūra, gal būt, negeresnė, psichologiškai labiau pateisinama, nes tai lengvins kovos frontą, skaldydamas bolševikų jėgas užfronteje (Rusijoje, ypač satelitų valstybėse vis daugiau prisiveisia atskalinų, Tijos šaliniųjų).

Kaip Kanadoje kūrėsi lietuviai

APIE LIETUVIŲ KŪRIMĄ OFICIALŲS DUOMENYS SI KANADOJE.

21. Norėdamas patikrinti oficialius duomenimis lietuvių kūrimąsi Kanadoje, „Nepriklusomos Lietuvos“ redakcijos vardu kreipiausi į Kanados Statistikos Biurą Ottawoje. Biuras labai skubiai ir mielai atsiliepė ir prisiuntė oficialius statistikos duomenis, kurie, manau, bus įdomūs visiems Kanadoje gyvenantiems tautiečiams. Jie čia ir patiekiami.

Kaip žinoma, Kanadoje gyventojų surašymas pradėtas 1871 metais ir kartojamas kas dešimt metų. Nuo to laiko įvyko jau devyni surašymai, kurių paskutinis — šiais 1951 metais.

Kadangi ligi Lietuvos nepriklusomybės atkūrimo, 1918 metų, Lietuva buvo Rusijos okupacijoje, tai oficialioji Kanados statistika kažkodėl lietuvių skyrim neregistravo, o jungė juos kažkodėl su vengrais į vieną grafą. Taip vyko tris dešimtmečius: 1871 — 1881, 1881 — 1901 ir 1901 — 1911 metais. Pirmame dešimtmetyje nėra įregistruota nei vengrų, nei lietuvių, kurie būtų atvykę Kanadon. Antrame dešimtmetyje jau įregistruota atvykusių į Kanadą lietuvių (su vengrais): provincijoje 1.101 asmuo ir miestuose 448. Trečiame dešimtmetyje: provincijoje sužymėta jau 6.894 ir miestuose — 4.754, viso — 11.648. Kiek iš jų yra lietuvių ir kiek vengrų, sunku tiksliai

šyme: 2.477 ir 5.312, viso — 7.789.

Jeigu prie šio skaičiaus pridėsime spėjamąjį skaičių iš bendrojo sąrašo su vengrais, tai gausime apie 11.000 lietuvių, kurie Kanadoje užsirašė esą lietuviai 1941 metų surašymo metu.

Statistikos biuras duoda ir gana įdomių detalių. Pavyzdžiui, 1941 metų statistikos duomenys rodo, kad iš Kanado

Miestai:	Vyrai:	Moterys:	Viso:
Brandon, Man.	1	—	1
Brantford, Ont.	1	—	1
Calgary, Alta	25	29	54
Cap de la Madelene, P. Q.	3	4	7
Cornwall, Ont.	—	1	1
Edmonton, Alta	64	50	114
Forest Hill, Ont.	1	4	5
Fort William, Ont.	17	10	27
Glace Bay, N. S.	1	—	1
Guelph, Ont.	5	3	8
Halifax, N. S.	5	7	12
Hamilton, Ont.	93	71	164
Kitchener, Ont.	9	7	16
Lachine, P. Q.	32	18	50
Lethbridge, Alta	20	20	40
London, Ont.	5	5	10
Medicine Hat, Alta	10	4	14
Montreal, P. Q.	1173	1017	2190
Moose Jam, Sask.	1	2	3
New Westminster, B. C.	7	5	12
Niagara Falls, Ont.	9	5	14
North Bay, Ont.	3	1	4
Oshawa, Ont.	3	4	7
Ottawa, Ont.	0	11	20
Outremont, P. Q.	1	4	5
Pembroke, Ont.	3	—	3
Port Arthure, Ont.	12	1	13
Prince Albert, Sask.	5	2	7
Quebec, P. Q.	1	3	4
Regina, Sask.	16	13	29
St. Boniface, Man.	24	16	40
St. Catharines, Ont.	26	10	36
St. Jean, P. Q.	3	2	5
St. Thomas, Ont.	—	1	1
Saint John, N. B.	1	—	1

Sarnia, Ont.	—	1	1
Saskatoon, Sask.	1	2	3
Sault St. Marie, Ont.	1	—	1
Sudbury, Ont.	60	40	100
Sydney, N. S.	—	5	5
Timmins, Ont.	45	27	72
Toronto, Ont.	505	438	943
Trois Rievers, P. Q.	1	—	1
Vancouver, B. C.	51	56	107
Verdun, P. Q.	66	62	128
Victoria, B. C.	8	2	10
Welland, Ont.	14	5	19
Westmount, P. Q.	2	—	2
Windsor, Ont.	37	32	69
Winnipeg, Man.	108	61	169
Woodstock, Ont.	4	3	7

Viena pastaba čia prašosi: 1941 metų surašymo duomenys nesiekė šioje pozicijoje (miestai turi per 10.000 gyv.) Ville Lasalle, kurioje daugiausia gyvena lietuvių. Tais metais jų čia būta per 300, kaip jie patys sako. Tai viena, ant ra: Lichine (50 gyv.), Outremont (5), Verdun (128) ir Westmount (2) faktinai yra didžiojo Montrealio dalys, — tokiu būdu Montrealio gyventojų lietuvių 1941 metais faktinai buvo: 2190 plus 485 viso 2.675.

Žinoma, šie skaičiai, kaip jau ir anksčiau pastebėta, nėra visai tikslūs. Viena, nėra tikslų žinių, kiek faktinai lietuvių atvyko Kanadon tais laikais, kada Lietuva buvo carinėje okupacijoje, nes registracijos duomenys suvesti drauge lietuvių su vengrais; antra, ne visi lietuviai, kurie tais laikais čia atvyko, registravosi lietuviškai; trečia, ir vėliau, jau Lietuvos nepriklusomybės laikais, registracija vyko tikrai iš pasisakymo asmens, o šių tarp jų yra ir tokių, kurie atsisakė savo tautybės arba nuo

jos bėga, norėdami greičiau sukanadėti, nors tas jų tautybės esmės ir nepakeičia.

Vis dėlto tenka pabrėžti, kad visokiu atveju lietuvių gali būti faktinai tikrai daugiau, bet ne mažiau, nes tie asmens, kurie statistikos vykdymo metu užsirašė lietuviais, yra tikrai lietuviai, — todėl Kanados Statistikos Biuro paduotieji skaičiai neabejotinai yra tikri ta prasme, kad jie parodo tvirtus ir sąmoningus lietuvius.

Dar viena prielaida: kadangi naujų ateivių, po Antrojo Pasaulinio karo atvyko taipgi apie 10.000, tai mūsų prieai da, kad Kanadoje dabar yra apie 20.000 lietuvių yra visai reali.

Statistikos Biurui už žinias tenka padėkoti, ypač, kad jis pasižadėjo, kai tikrai bus galutinai suvesti 1951 metų statistikos duomenys, „Nepriklusomos Lietuvos“ redakcijai tuojau juos prisiųsti. Tai numatoma apie 1952 metų kov mėnesio galą ar balandžio pradžią.

Bus daugiau.

Šviesos ir gyvybės slėpiningumas

vydūnas

II. 3. Šviesos ir Gyvybės atsiradimas.

Po visa to, kas jau priminta, reikšmingi dar keli svarstymai. Paprastai tikima, kad šviesa iš saulės per tolimą erdvę apima žemę. O taip visai nėra. Visokie saulės jėgų dribsneliai skrenda nuo jos į visas šalis. Pataikę kokį sutirštelėjusių jėgų dalyką, jam susikuria tai, kas patiriama kaip šiluma ir šviesa. Tai pavyksta ant tamsios žemės, ant mėnesio ir ant kitų Visatos tamsuolių. Bet visas tarpas nuo saulės iki jūr yra šaltas ir tamsus. Todėl labai apmąstyta, kodėl taip yra, kodėl žemė sušyla ir nušvinta, kad ji saulei prikreipia ir jai artinas. Yra tai tiesiog pavyzdinga žmogui, kurs norėtų gyventi ir sviesėti. Tik jis turi į kitą kę kreipties ir jam artinties. Esmiškoji jo gyvybė ir šviesa tik tai tada sukyta.

Suprastina, kad žemė su savo ypatumu gali gimdyti šilumą, šviesą ir gyvybę iš saulės. Yra skelbta, kad saulė esanti žmogaus motiutė, ale jo kūnui žemė yra gyvybės motina. Ji žinoma kaip didis rutulys, kurio iddiausioji dalis yra oras, kurs apgobia branduolį susikauptus iš kietos daigybės, iš ugnies ir vandens.

Bet kaip tik šis branduolys pataikomas saulės jėgų dribsnelių, visokios mažybės ant jo sušyla, sušvinta ir pasidaro net gyvomis. O žemės branduolys jas tvirtai laiko priglaudusi prieš savę, kad vos kiek nuo jo gali į orą iškilti. Paminėtina būtų ir tai, kad žemė su jos apgobia ir branduoliu yra panašiai sutvarkyta, kaip tos mažybės, kurios Graikų žodiu vadinamos atomais su jų branduoliu, kurs apgobiamas neutronių ir elektronų. Visatai lyg kartojasi ir augmenų ir gyvūnų daiguose.

Tur-būt jau tokie priminiai įrodo, kaip labai slėpininga yra, kad iš tamsos negyvos, šaltos žemės gali sukilti šviesa ir gyvybė. Be to visa—tai yra labai skirtinga ir viena ve-

piningesnė negu žinomosios šviesos ir gyvybės, kuri visą Visatą iš augšt laiko ir erdvės slėpiningai pritvindo ir tam tikrose vietose sukuria šviesą ir gyvybę visokiais laipsniais.

Kad žmogus savo esmėje, savo sieloje, yra sąmoningas, jis gali pats pasitikrinti. Nusikreipdamas į savo vidų iki savo esmės kilmę, jis žino save sąmoningu, nors visas gyvenimas aplink jį jam būtų visai atsilikęs. Žmogaus sąmonė yra apraiška vidinės, slėpiningos šviesos. Ir žvelgdamas iš vidaus atgal į juslinį gyvenimą, jis aiškiai atskiria tūlas gyvates būsenas. Žino apie juslinių gyvenimų, apie vidinę savo šviesą, savo sąmonę ir pagyvenimą apie sapnų ir mįslių dar augšt jos Didįjį Slėpinį, kurs galėtų būt vadinamas šviesos ir gyvybės kūrėju ir kurį patirt galima kaip visa nušvintiantą Išmintį, visa gavinantį meilę ir visą vykdančiąją Galiją.

Bet tše dar kartą labai primintina, kad žemė nušvinta ir gyvybė tiktai nusikreipdama į saulę. Nors žmogus yra atspindys Didžiojo Slėpinio, būtent Dievo, vis-dėlto jis turi savo viduje kreipties į tikriausiai esamąjį, į Didiojo Slėpinio apsiroikišką žmogaus viduje ir jam pasišvęstį. Tada jo esmė nuolat šviesėja ir gyvėja, tampa vis ryškiau esmiška švieša ir gyvybė, žmoniškumas jame dievišku.

Bus daugiau.

— Komp. J. Žilevičiaus 60 m. amžiaus sukaiktis proga jam pagerbti Newark, N. J., sausio 20 d. ruošiamą dainų šventę, kurioje dalyvaus septyni chorai. Paskaitą apie lie tuvių muzikinę kultūrą rai dą ir sukaiktis skaitys prof. K. V. Banaitis.

— Vokietijoje veikianti Laisvosios Spaudos Sąjunga, kurioj susitelkę 14 sovietų pavergtų tautų žurnalistai, yra numatęsi sruošti parodą, kuri pavaiduotų sovietizacijos procesą sovietų pavergtuose kraštuose.

— Kanada pateiks šešioms Atlanto santarvės valstybėms (D. Britanijai, Italijai, Belgijai, Olandijai, Danijai ir Norvegijai) 300 radaro prietaisų.

Istorinių dokumentų ir faktų konstatavimas.

Kazys SKIRPA

Sukiliminės vyriausybės genezė

23. LAF slapta kurjeris, pasiųstas su paskutine misija į Tėvynę, grįžo iš Kauno palyginti laimingai. Tiesa, pakeliu turėjo incidentą. Perėjęs sieną, netikėtai buvo prigriebtas vokiečių pasienio policininko. Bet išsinerė iš jo nagų už bonką konjako ir kitas gėrybes, nuduodamas save smulkaus kalibro šmugelninku. Teko ir man kiek nukentėti: nebeapsiekė manęs keli kilogramai kavos pupelių ir cigarečių sūnta, kuriuos mano kovos draugai buvo įdavę sakydamas kurjeriui dėl manęs, kaip dovanėlę. Tačiau džiaugiamasi, kad jam pavyko taip pigiai atsipirkti ir... atnešti iš Tėvynės gerą žiupsnelį svarbių raštų ir dokumentų, stambiai pro vokiečių saugumo nosį, ir kad jie nepateko į rankas, kam jie nebuvo skirti. Kurjeris grįžo į Berlyną, rodos, rugpjūčio 6 d. Jis pranešė mums, jog vyriausybė laikosi vieninai ir tvirtai, ir kad yra nusistatęsi laisvai nepasitraukti: esą jam buvo užtikrinta, jog ji padarys visa, kas reikalinga, t. y., kad eventualus iš nacių pusės smurtas prieš mūsų Vyriausybę ir Lietuvos nepriklausomybę bus tinkamai uždokumentuoti bei sutikti formaliniu vyriausybės protestu.

Prileidžiu, jog skaitančiam šias eilutes, jau yra iš kitų šaltinių žinoma, koks tas uždokumentavimas buvo, nes ta medžiaga jau nekartą buvo viešai paskelbta. Todėl čia tesuiminėsi tik trumpai pačius tuos dokumentus:

1) Vyriausybės paskutinio ir kitus tos vyriausybės narius

priimti vokiečių pasiūlymą būti paskirtiems vokiečių okupacinės valdžios generaliniais tarėjais.

Taip tad, po pusantro mėnesio intrygų ir milžiniško spaudimo, kuris prasidėjo mano asmens, kaip sukilėlių pastatytosios vyriausybės galvos, izolavimu naminiu areštu Berlyne, naciai tą vyriausybę nušalino, užimdami ministerių kabineto rūmus pagalba ginkluotų SS dalinių. Tačiau jiems nepavyko sukompromituoti Lietuvos nepriklausomybės idėjos ir su teršti prieš pasaulį ir Lietuvos istoriją tos vyriausybės vardu. Ji tapo okupanto jėga nušalinta, bet nesulikviduota, okupanto sauvalingiems aktams jokios teisinės galios negalima pripažinti, nei pagal Lietuvos Konstitucijos nuostatus, nei tarptautinės teisės atžvilgiu. Todėl teisiniu požiūriu sakyta vyriausybė skaitė save toliau egzistuojančia, tik anuomet okupanto suspenduota veikloje, prieš savo pačios ir Lietuvos tautos birželio 23 d., su ginklu rankoje, pareiškta valią pačiai tvarkyti savo krašto reikalus. Ji teisiškai tebeegzistuoja ir dabar, nes niekad nebuvo pareiškusi savo dimisijos, jos nariai tebėra gyvi, ir jos mandato, su stiprinto mūsų tautos sukilėlių pralietuotu už jos pastatytą kraujumi, jokia kita vyriausybė, sudaryta, pav., tremtyje, negalėtų atsverti.

Gavus anksčiau suminėtuosius svarbius vyriausybės dokumentus, aš juos notifikavau visiems svetimų valstybių diplomatisiems šefams Berlyne, pridėdamas prie notos mūsų vyriausybės narių sąrašą ir nuorašą Reicho generalkomisarų viešo pareiškimo apie įvedimą Lietuvos vokiečių Zivilverwaltunge, kuriuo Lietuvos valstybinę nepriklausomybę tapo iš III-jo Reicho pusės formaliai pa-

Aloyzo Barono „žvaigždės ir vėjai“

Augštaičių žemė, iki šiol mūsų literatūrai rieškučiomis žarsčiusi poetus, pamažu pradeda atsisteisti skola ir prozaikais. P. Andriūšis, A. M. Katiliškis, dabar ir A. Baronas.

Didokio 237 puslapių knygoje, kurią išleido Vokietijoje tebegyvuojanti „Ventos“ leidykla, telpa 23 novelės.

Kokį ilgą laiką šis rinkinys išgulėjo leidykloje, galima spręsti jau vien iš to, kad jame nėra net anksčiau kaip prieš metus „Draugo“ literatūriniam konkurse II vietą laimėjusio „Nulio“.

O nuo „Bėgių“, rodos, vienos inkstvyvių sių novelių, iki šių dienų A. Baronas yra nuėjęs jau ilgą kelią. Ta prasme autoriui padaryta neabejotina skriauda ir todėl iš „žvaigždžių ir vėjų“ negalime galutinai aptarti, kiek A. Barono, kaip beletristo, misija yra pasisekusi. Čia pabandysime tik suglaustai laconiškai, neįsileisdami į smulkesnę novelių analizę, charakterizuoti A. Barono kūrybos veidą, platesnį nagrinėjimą ir išvadas palikti netolimai ateičiai: — kai pasirodys Čikagoje leidžiamas jo novelių romanas.

A. Baronas — vienas iš nedaugelio jaunųjų rašytojų, kurių veidas formavosi tremties dienos, — nuolatiniame netikrumo, kada du didžiausi priešingumai: svajonė ir realybė mus sekė (deja ir tebeseka!) kiekviename žingsnyje palikdami sunkiai išdildomus randus. Tie abu priešingumai raudona gija tiesiasi veik per visas, nevienodos literatūrinės vertės „žvaigždžių ir vėjų“ novelės ir savo susintentą išraišką randa knygos pradžioje išspausdintame sonete:

„Jie klaidžioja amžiname
jieskojime
Ir pilna ilgesio jų žingsniu
netikruos,
Ir niekada nekrinta
žvaigždėm jie moja,
Gyvendami ir žemėj ir žieduos.
— — —
Vis skuba jie per šimtmetį,
pavargusį ir krūviną,
Ir jie skubės, jieskos ir

VYT. GAILIONAS.

„žvaigždės ir vėjai“

niekada neras —
Daugumas rinkinio novelių yra aiškus psichologinio pobūdžio su didele doze štrios problematikos, kuri daugelyje atvejų išperka jų statiškumą ir per ilgą ekskursijas į šalį, pav., „Vagyje“.

Iš tos aštriai pastatytos problematikos išplaukia A. Barono sukurtų veikalų psichologinė spalva: jieskojimas, svarstymas, neramumas bei tragizmas, kaip ir formalinis medžiagos apvaldymas, akcentuojant daugiau ar mažiau klasikinę novelės tendenciją. Tačiau ši tendencija beletristikoje iš rašytojo reikalauja griežtos drausmės ir budrumo: kondensuotai vystyti veiksmą, (išvengiant bet kokių puošmenų — jei jos nėra organiskai įlietos ir meningai sumažinti — bet kokių gyvenimiškų ištesimų) ir išryškinant tik esminius psichologiškai išteisingus momentus suorganizuoti ir neatsitiktiną pabaigą — novelės tašką.

Čia ir A. Baronas, kaip daugelis mūsų prozaikų, veiksmą apunkina įvairiais lyriškais nuokrypimais į šalį, filosofiskais svarstymais, arba, kad ir su tikro prozaiko talentu parašytomis, išangomis. Tas viskas savyje atskirai paėmus, turi neabejotinai vienokios ar kitokios literatūrinės vertės, bet kai panašūs dalykai nėra pakankamai sulydyti meninėje sumon ir ardo novelės konstrukciją, jų buvimas netikro žalingas.

Šis per mažas susirūpinimas medžiagos apipavidalinimu, gerokai pakenkė net ir pačiom geriausiom „žvaigždžių ir vėjų“ novelėm. Tačiau medžiagos gausumas, kuria jis — tiesiog apverčia skaitytoją, liudija, kad A. Baronas turi balustristo talentą ir teikia vilčių ateičiai. Jis turi daug ką pasakyti. Jo siužetai, išskyrus keletą, anksčiau matytų periodikoje (Bėgiai, Prasilenkimas, Valkata, Pasitiekėjimas ir dar pata), yra įdomūs ir vykusiai apgalvoti. Dažnai labai sliedžias situacijas, kurias sukuria neatsargūs ir ūmūs „žvaigž-

— konfiskuotas. Bet tai jau buvo pervėlu: stalčiai sakyto LAF veikėjų jau seniai prieš tai pačių buvo apvalyti nuo naciams įdomių popierių, o pats įdomiausias ir kapitalinės politinės reikšmės dokumentas — suminėtas čia aukščiaju LAF protesto memorandumas — jau buvo multiplikuotas ir stambiai paplatintas po visą kraštą. Jis tuojau, kaip tik įvyko rugsėjo 20 dienos nacių užpuolimas ant birželio 23 d. lietuvių sukilėlių, užplūdė protestu visos mūsų tautos patriotų širdis, tu dar daugiau sustiprindamas protestą, kurį vokiečiams jau buvo pareiškusi sukiliminė Lietuvos vyriausybė.

Praejus dar kiek laiko, taip pat pareiškė savo protestą ir Nacionalistų partija. Ji tai padarė pati pasileisdama ir taip pat neudama į pogrindžio akciją prieš naują Lietuvos nepriklausomybės paglemžėją. Tuo būdu, LAF vėl apsvieniojo: jei ir nebe po ta pačia LAF vienybės vėliava, tačiau už patį idealą — Laisvos ir Nepriklausomos Lietuvos, kuriam LAF buvo pašaukta. Teko tik apgailėstauti, kad suminėtas susiskaldymas, iš viso, galėjo įvykti ir kad pas vienos ir kitos pusės, vadovaujančius veikėjas, buvo mano kovos draugas, anu metu buvo kilęs nuomonių skirtumas, privedęs prie to nesustiprinimo mūsų tautos sukilėlių tarpe. Būtų buvę prieš Lietuvos istoriją daug gražiau ir priaugančiųjų mūsų tautos kartų moraliniam stiprinimui daug naudingiau, jei LAF organizacija būtų išsilaikiusi vieningai iki pat galo: iki pat rugsėjo 20 dienos nacių smurto prieš ją, kad po to vieningai nueitų naują pogrindžio veiklą prieš naują Lietuvos laisvės ir valstybinę nepriklausomybės paglemžėją.

Reakcijos iš nacių už šitokią akciją, kuris buvo tikra bomba okupantui, ilgai laukti nebetevo: sekančią dieną Gestapas, pagalba SS ginkluotų dalinių, užpuolo LAF Kauno centro patalpą, padarė smulkią kratą ir areštavo visus asmenis, pasirašiusius memorandumą, prieškyje su pačiu Liavu Prapuole-

niu. Tuojau po to, pasirodė generalkomisar von Renteln specialus dokumentas, visos LAF organizacijos vardu įteikė vokiečiams. Reakcijos iš nacių už šitokią akciją, kuris buvo tikra bomba okupantui, ilgai laukti nebetevo: sekančią dieną Gestapas, pagalba SS ginkluotų dalinių, užpuolo LAF Kauno centro patalpą, padarė smulkią kratą ir areštavo visus asmenis, pasirašiusius memorandumą, prieškyje su pačiu Liavu Prapuole-

niu. Tuojau po to, pasirodė generalkomisar von Renteln specialus dokumentas, pagal kurį tautybės Lietuvos piliečių žvėrišką žudymą, suminėtas LAF centras visa tai užfiksavo ilgame protesto memorandumu, kurį rugsėjo 20 dieną, su keliomis dešimtimis parašų po tuo didelės reikšmės dokumentu, visos LAF organizacijos vardu įteikė vokiečiams. Reakcijos iš nacių už šitokią akciją, kuris buvo tikra bomba okupantui, ilgai laukti nebetevo: sekančią dieną Gestapas, pagalba SS ginkluotų dalinių, užpuolo LAF Kauno centro patalpą, padarė smulkią kratą ir areštavo visus asmenis, pasirašiusius memorandumą, prieškyje su pačiu Liavu Prapuole-

dių ir Vėjų“ personažai, A. Baronas pračina švariai su dideliu literatūrinu intuityvumu, pav., novelėje „Įtikinimas“ scena su revolveriu.

Jeigu dažnai, savo impulsyvia lyriška prigimtimi, A. Baronas gerokai apardo kompozicinę novelių rėmą, tai jų užbaigimas beveik visur (išskyrus gal tik „Bėgius“ — Deus ex machina, „Pasikalbėjimą“ — kur žmogus miršta nei iš šio, nei iš to įpaitotas ir elektros vielas ir dar porą) vertas dėmesio ir pagyrimo. Jis mokamai sugauna momentą ir kartais visai netikėtai, bet prasmingai ir užtikrintai pastato tašką („Įtikinimas“, „Vaškinė lėlė“ etc.), kartais sąmoningai neišbaigia, kas nei kiek nesumažina išpuodžio, tik dar labiau išryškina novelėje rūtuliojamos problemos ar pasakojamo įvykio specifinę spalvą („Praeitis“, „Išdavimas“ etc.).

A. Baronas sugeba puikiai pasakoti. Jo kalba žodinga, sodri. Sakinys — ritmiškas su lengvo ir nuoširdaus lyrizmo atspalviu, daug palyginių. Štai viena charakteringa A. Barono pasakojimo citata:

„Taip, aš viską čia pažįstu, viską: ir žmones, ir daiktus, ir šunis kaimynų name, ir žvaigždes, tas pačias, nesunai kinamas metų, ir vėją, glostantį mano šviesius plaukus. Tik vaikai, kai kiekvienais metais atvažiuoju į tėviškę, būna didesni. Ir medžiai taip pat, ir ilgesys. Ir juo tolyn eina metai, juo didesnis dienų tarpas, lyg nuolat priaugančio miško plotai, skiria mane nuo aplinkui buvusį, šiaip bereikšmių, bet mano gyvenimui labai reikšmingų įvykių. Juo aš labiau girdžiu vaikystės žingsnių bilesį, juo troškulys kas kartą skaudžiau ir nenumalšinama daina krūtingė. Einu link sulinio. Aiškiai išskiriu Rimonio liemenį ir rūbus ir, rodos, matau jo veidą. Jis išgirsta maną žingsnius ir pakelia galvą“ (187 pusl.).

A. Barono veikėjai mėgsta filosofuoti. Ir nors ta filosofija nėra sausa ir teoretinė, tačiau ji dažnai įneša bereikalingos disharmonijos ir nuosirdų ir šiltą pasakojimą. Štai, kad ir vienas sakinytas: „Reikia daugelio smulkių dalykų, kurių kartais padeda įsigyti tokį žmo-

— konfiskuotas. Bet tai jau buvo pervėlu: stalčiai sakyto LAF veikėjų jau seniai prieš tai pačių buvo apvalyti nuo naciams įdomių popierių, o pats įdomiausias ir kapitalinės politinės reikšmės dokumentas — suminėtas čia aukščiaju LAF protesto memorandumas — jau buvo multiplikuotas ir stambiai paplatintas po visą kraštą. Jis tuojau, kaip tik įvyko rugsėjo 20 dienos nacių užpuolimas ant birželio 23 d. lietuvių sukilėlių, užplūdė protestu visos mūsų tautos patriotų širdis, tu dar daugiau sustiprindamas protestą, kurį vokiečiams jau buvo pareiškusi sukiliminė Lietuvos vyriausybė.

Praejus dar kiek laiko, taip pat pareiškė savo protestą ir Nacionalistų partija. Ji tai padarė pati pasileisdama ir taip pat neudama į pogrindžio akciją prieš naują Lietuvos nepriklausomybės paglemžėją. Tuo būdu, LAF vėl apsvieniojo: jei ir nebe po ta pačia LAF vienybės vėliava, tačiau už patį idealą — Laisvos ir Nepriklausomos Lietuvos, kuriam LAF buvo pašaukta. Teko tik apgailėstauti, kad suminėtas susiskaldymas, iš viso, galėjo įvykti ir kad pas vienos ir kitos pusės, vadovaujančius veikėjas, buvo mano kovos draugas, anu metu buvo kilęs nuomonių skirtumas, privedęs prie to nesustiprinimo mūsų tautos sukilėlių tarpe. Būtų buvę prieš Lietuvos istoriją daug gražiau ir priaugančiųjų mūsų tautos kartų moraliniam stiprinimui daug naudingiau, jei LAF organizacija būtų išsilaikiusi vieningai iki pat galo: iki pat rugsėjo 20 dienos nacių smurto prieš ją, kad po to vieningai nueitų naują pogrindžio veiklą prieš naują Lietuvos laisvės ir valstybinę nepriklausomybės paglemžėją.

Bus daugiau.

MŪSŲ SPORTAS

KAIP KITI PARČO.

„Naujienu“ 281 ir 282 nr. tilpo Vikt. Maišinio ilgesnis žodis apie tariamųjų sportinių laimėjimų užuovėją. Sporto veikla, kaip ir kitos lietuviško gyvenimo emigracijos sritys, dar laukia išsiryškimo ir pastovesnio nusistovėjimo, tačiau jos nauda jaunuomenės auklėjime ir lietuviškumo išlaikyme yra nesunkiai įmatoma. Šia prasme tarp kitų sporto bičiulių neperseniausiai gražiai išsitarė žurnalistas J. Cicėnas ir pedagogas V. Čižiūnas.

V. Maišinis pradžioje išskelia porą pastabų, kurios yra vertos dėmesio. Atskirų sportininkų atsiekimai yra dažnai iš liaupsinami daugiau negu pridera, kada tikrovė jie yra tik vidutiniškos be didesnio įtempimo atsiektos pasekmės. Bet šita sąskaita daugiau lyginti laikraščiu pranešėjams, kurie kartais nesusingaudami arba norėdami pakelti savo „parapijinę“ garbę, priskina ne reikalingų laurų. Kitas gal labai svarus ir beveik visiems klubams įsidėmėtinas reikalas, kad neužtenka vien reikalauti paramos iš visuomenės, bet reikią talkininkauti savo jaunatviška energija ir kituose tau-

tiško darbo išpareigojimuose. Sportininkai, kaip ir kitos lietuvių bendruomenės dalys, prisideda darbo dalele netik savo tiesiogėje srityje. V. Maišinis paduoda gyvenimišką įvykį apie vieną amerikiečių futbolo komandą, kuriai dar negimus, kreiptasi į visuomenę padėti ją išleisti į aikštę. Ar ši parama buvo suteikta, neaišku, tačiau pasitaikė, kad kai kurie sportininkai į rungtynes prisistatydavo iš tavernų naktinės pamainos ir aikštėj, vietoj parodžius tikro lietuvių sportininko sugebėjimus kovoti, baigdavo prakaito likučius nuo alaus ir kitų gėrimų. Tokių liūdnesnių išpuolių ir savo aplinkoj pasidairius, galima retkarčiais su rasti. Būdavo, kad už nebūtas šifitas tokio nusistatymo žmonės išludavo pinigus iš savo klubo, kuris vos ne vos galą su galu rezgė. Žinoma, tokių įvykių nereikia imti tragiškai, nes tokie atbukę „sportininkai“, nežiūrint jų kartais „nepamainomumo“, būna su laiku išplauti iš vagos, paliekant tik neskanų prisiminimą. Sporte, kaip ir kitur, organizatoriams kaupiant didesnius kolektyvus, kartais ir nenorom tenda daryti tokias „nuolaidas“.

Įdomesnė ir aktualesnė dalytis kanadiečiams būtų ta, kur pasišaunama kritiškai įvertinti Toronte įvykusią „olympiadą“ (šitas žodis buvo tikrai ne vietoj vartojamas ir todėl „N. L.“ laikėsi varžybų ar sąskrydžio vardo) ir susikūrusį laikiną sporto komitetą. Pirmu ju atveju autorius vadovaujasi išgirstomis nuotrupomis ir nieko daugiau neiškelia, kaip clevelandiečių pasivėlavimą ir Vyties krepšinio komandai pakaitų neturėjimą. Svečiai suvažiavo, kaip pajėgė, derindamiesi prie savo užsiėmimų ir transporto priemonių. Čia tikrai nėra ko kaltinti. Svarbu, kad vis dėlto, nežiūrint įvairių kliūčių, sąskrydy dalyvavo. Krepšinio pakaitų rengėjams užteko, tik esant lemiamoms minutėms nebuvo rąsta reikalo leisti ką kitą į aikštę. Teisėjams neapsižiūrėjus, užsiklijavęs įdrėskimą žaidėjas liko sėdėti už aikštės ribų. Keitimas yra skonio dalykas ir jo nėra kaip rišti su organizaciniu varžybų pavidimu.

Iš tų dviejų smulkmenų V. Maišinis užtikrintai atrado tautinio ir sportinio numenkėjimo žymes ir čia kažkaip įtartina vis kliūna Clevelando grupės

ir jos vadovui. Pagal jį vieni, kurie sugebėtų viską žmoniškai suorganizuoti ir praveisti, stovi nuosaliai, o kiti, kurie tik Kasselyje pirmu kartu užuodė sporto kvapą, dabar tampa komiteto nariais, žymisi sporto žurnalistų titulais, spaudoj bando nustatinėti sporto veiklos gaires ir svarbiausia, nesant vyr. sporto vadovybės, naudoją kiekvieną progą kaisioti į priekį savo asmenį.

Čia ir pabiro visos nerimtos pupos. Jei leistina paspėlioti ar tik nebus slapyvardžių prisidengęs autorius koks nors aukštai siekias ir tik vadovo rolei pretenduojąs tikras sporto „išmanytojas“. Bet tada nereikėtų stovėti nuosaliai o įsi jungti į bendrą veiklą ir ten pritaikyti savo tokius vertinimus gabumus. Tačiau taip negiamai įvertinti visus užjūrių sporto atsiekimus, be šachmatininkų, suniekinant visų kitų šakų sportininkus ar organizatorius, yra nesuipratimas.

Tokių jausmų įtakoj pasirodo ir keisti grąšinimai, kaip komiteto sulipdymas neprais taip sau prabėgomis, kaip dau-

guma tų iniciatorių galvojė, bet ras platesnio atgarsio. Rei kalui esant, bus skubiai apeliuota į vyr. Amerikos lietuvių bendruomenės organus. Taigi, tie vargšai iniciatoriai, tarp kitų išsireiškimų sporto organizacijos kūrybiniame darbe gavę menkos ir siauros orientacijos komplementą, vietoj objektyvesnio įvertinimo už šio to padarymą ir norą tai ir toliau išlaikyti susilaukė perkūnų. Replika aiškiai pāsūdyta amerikiečių atstovams, kurie atstovaudami veikliuosius ir pilniau pareiškančius klubus, tariamai driso kalbėti kitų neveikiančių arba apmirusių kuklių vienetų vardu.

Tokių išsiskiriančių balsų viešumoje pasigirsta labai retai ir be žalos, dengiant savo asmeniškumą, nieko daugiau ne duoda. Apie tai pagalvoti, einant į dienraščio puslapius, ne randama reikalo. Reikia tikėtis jis ir liks savotiška superkritiškumo keistenybe, neatimant kitiems noro tęsti savo nuoširdžias pastangas sportinėje veikloje ir toliau.

Algirdas Pulkys.

VEDA SKTIN. INŽ. J. BULOTA. KANADIETIS PASKIRTAS TARPTAUTINIŲ SKAUTŲ VALDININKU

Major-General D. C. Spry, CBE, DSO CB iš Ottawos, yra paskirtas „Boy Scouts International Bureau“ direktoriaus pavaduotoju.

Generolas Spry, kuris dabar yra „Chief Executive Commissioner of the Boy Scouts' Association of Canada“ ir toliau pasiliks savo pareigose, kuriose jis tarnauja nuo 1946 metų.

Jis dabar bus pilnai atsakingas už tarptautinį skautų veikimą Šiaurės, centrinės ir Pietų Amerikos bei Caribbean srityse.

1944 metais jis tapo jauniausiu generolu Kanadoje, būdamas 31 metų amžiaus buvo pakeltas į major-general. 1946 metais jis pasidarė vicepirmininku Kanados generaliniame štabe ir keletą mėnesių po to jis nuo tos vietos atsisakė ir perėmė Kanados skautų vyriausią vykdomosios valdžios vietą.

Sydnejaus lietuvių skautai.

Tautos šventės proga įvyko Sydnejaus skautų bendra sueiga, kurios metu 5 skautai ir 6 skautės davė įžodį. Kuklias, bet giliai prasmingas iškilmės tebebaigia pamiršti savo tautiečių visi tautiečiai, tą dieną buvusieji Camperdown bažnyčioje. Drausmingai išsirikia vė skautai paliko gerą išpuolį žiūrovams. Įžodžio apeigas atliko skautininkai Reizgienė ir Pranulis. Gerojo darbelio mazgelius ir įpareigojimus, davusiems įžodį skautams, patvarkė dvasios vadovas kun. P. Butkus, pasakydamas gražų gražų žodį, ragindamas skautes-skautus eiti ir toliau lietuviškosios skautybės tradicijos keliu.

Po įžodžio skautai susilaukė šiltų sveikinimų iš ALB Krašto Valdybos pirm. p. Vaičiūčio, tėvų vardu p. Baltramiejūno ir didelio jaunimo bičiulio p. Mik

nio — Sydnejaus lietuvių studentų vardu.

Nežiūrint sunkių sąlygų, šiuo metu į „Šatrijos Raganos“ draugovę yra susibūrusios 25 sesės ir į „Šarūno“ draugovę 34 broliai. Džiugu, kad lietuviškas jaunimas yra ištikimas lietuvių ir nenutoles nuo lietuviškosios skautybės idealų.

Šiuo metu Sydnejuje su dideliu pasišventimu dirba su skautėmis sktn. Reizgienė, vyr. sktn. O. Burokaitė — draugininkė, vyr. sktn. P. Daukaitė — adj. ir skiltininkė O. Daniškevičiūtė ir I. Moraitė. Su skautais dirba: paskilt. A. Plūkas, vyr. skiltin. Narbutas, vyr. skiltin. K. Karpauskas, skilt. J. Bi-liokas — d-kas, paskilt. A. Bučinskas — adj. ir skiltininkai — paskilt. A. Garolis su paskilt. Protu. Paaukomami savo laisvą laiką skautybės labui, jie daug žada lietuvių skautų ateičiai svetimame krašte.

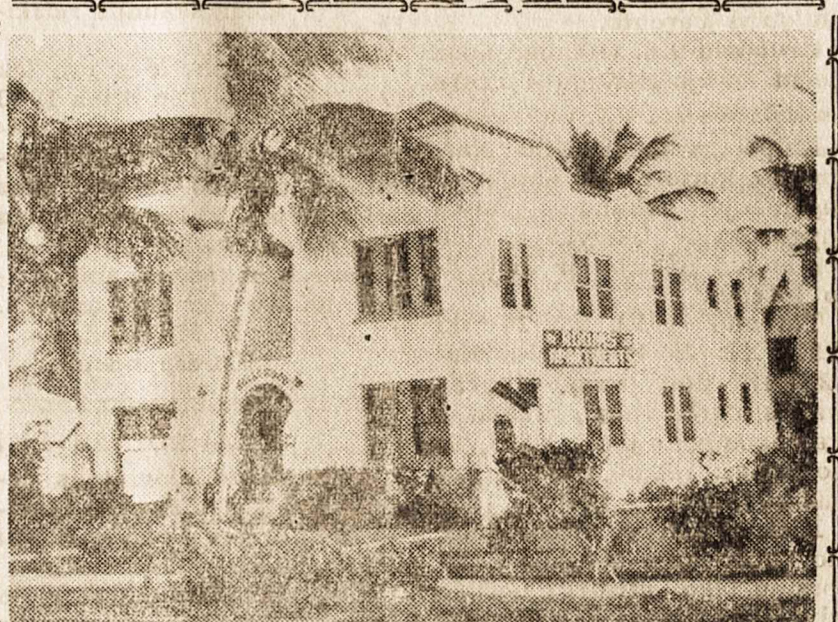
(A. L.)

„Lapinių“ gerasis darbelis.

Ne už kalnų Kalėdos ir Naujieji Metai. Dažnas šiame krašte baigia pamiršti savo tautiečius dar tebevargančius Vokietijoje. Aišmingai dėl įvairių priežasčių yra užkelti vartai emigracijai į JAV ar kitus kraštus. Bostono lietuvių skautų vietininkijos „Lapinių“ būrelis ryžtasi šventėms „Aušros“ tunto skautams Diepholze pasiųsti dovanėles. Talkon „Lapiniai“ kviečia visus geros valios lietuvius.

LIETUVIS BATSIVUYS.

Pataisymai ir užsakymai.
4666 Park Ave., Montreal.
Telefonas: DO 0357.

JOS. YASAUSKIS

1720-24 Buchanan Street, Hollywood, Florida.
Gražiausia ir patogiausia vieta vakacijoms, tai palmuotame Hollywood Floridoje. Apartamentus užlaikome pirmos rūšies su visais patogumais. Kviečiu visus lietuvius atsilankyti į saulėtą Floridą, nes čia būna nuolatinė vasara. Svečius iš geležinkelio stoties parsivežame, paskambinus telefonu 3290.

BELLAZZI - LAMY, INC

7679 George St., Ville Lasalle.
TR 5151
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

DEMESIO

Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams!
Ekspertas radio ir elektrinių reikmenų taisyme.
Prekyba ir pataisymai.
PETE'S RADIO SERVICE
7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

Tel. HE 4114

S. MAZULAITIS

SIUVEJAS

6920 Monk Blvd, Ville Emard, Montreal, Tramvajus 36.

ĮVAIRIŲ MAŠINŲ — KARŲ TAISYMAS IMPERIAL AUTO COLLISION

G KERAITIS,

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį spalvų pasirinkimą. Mašinos paimamos iš namų ar iš sugedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro, išskaukiant telefonu JU 4773.
— Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. —
— 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. —

MONTREALIEČIŲ DĖMESIUI! FOTO STUDIJA O. G. ASMENIS

1248 Mackay St., apart. 1. Montreal. Tel. WE 5543.
Fotografuojame parengimuose, vestuvėse ir kituose atvejuose, ir pagal pareikalavimą Tamstų namuose. Portretų nuotraukos daromos studijoje. Pasų bei liudijimų nuotraukos. Aukštos kokybės darbas. Miesto centre — netoli St. Catherine ir Guy gatvių kamp. Kalbame angliškai, prancūziškai, latviškai, vokiškai, rusiškai.

Telef.: HE 0106

LIETUVIŠKAS RESTORANAS

727 Church Ave, Verdun (tarpe Verdun Ave ir Banantyne Ave netoli Aušros Vartų par-jos bažnyčios)
GAMINAME VISOKIOS RŪŠIES VALGĮ.
Tautiečiai kviečiami atsilankyti ir įsitikinti.
SAVININKAI BR. JOCAL

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun Ave., Verdun. YO 3323. J. Alcide Blais, 29—4ieme Avenue, Ville Lasalle. TR. 7849.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.
SAV. M. ŠUKYS.
633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141
Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal. Tel. FI 0208.

PUIKŪS

KARAKULINIAI PALTAI

nešioti, vėliausios mados, didelio ir vidutinio ūgio.
Pigu — \$ 125.000. Teriautis tel.: GR 1827

Kanados ir Europos siuvėjas Toronte

JONAS INDRELĖ

siuva moderniškiausių fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS

geriausių angliškų medžiagų. Darbas atliekamas

SAŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarens Ave, Toronto.

Telefonas: ME 8522.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplauskos)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras. Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

Jei norite pirkti ar parduoti namus Verdune, kreipkitės pas lietuvių draugą.

C.E. DUPRAS SERVICE REALTIES

4336 VERDUN Ave., VERDUN

Tel. YO 0529

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

E.D. BELANGER & SONS

15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

METINIS GYVENIMO BALANSAS

1950 m. lapkričio mėn. 24 d. iš laivo „General Blatchford“ buvo išlaipinta Halifaxe per 1000 žmonių. Iš jų apie 300 vien vyrų grupėmis iki 30 žmonių buvo paskleista po Ontario miškus ir kasyklas. Juo labiau artėjant į darbovietes, grupės vis mažėjo, kol liko vienų grupė, miško stovykloje, tik 4 vieno likimo draugai: du lietuviai ir du ungariai, pagal profesijas buvę: braižytojas, laikrodininkas, įstaigos tarnautojas ir krepšių pynėjas. Tai gi visi „minkštarankiai“.

Tad išgyvenus vienus metus įdomu pasidairyti, kaip toli nu sikasė naujakuriai naujoji tėvynė, ko yra pasiekę ir kaip tie metai sekėsi.

Pradžią miško stovykloje buvo sunkiausia, nes nepratusios rankos tesugebėjo per mėnesį ir 9 dienas padaryti tik apie 190 dolerių kiekvienas. Tai buvo permaža, kad patenkintų firmą, tat įjinai mielai juos atleido, beveik viską atskaitydama, ir su likučiu kišenėje po maždaug 4 dolerius teko kraustytis pas Darbo Ministerijos atstovą.

Atstovo buvome perduoti visi 4-ri firmai R. F. Welch Ltd., Port Arthure, kuri pasiuntė į ledaunę ledų krauti. Čia padirbėjus apie 3-tą savaitę, pasibaigė darbas ir vėl buvome atleisti.

Ta proga pasinaudojo „braižytojas“ ir „įstaigos tarnautojas“, dar truputį pasiskoling pinigų, patraukė pirmasis į Torontą, antrasis į Kitchiner pas pažįstamus ir prietelius.

„Krepšių pynėjas“ ir laikrodininkas“, negaudami iš ko dar pasiskolinti kielionei, pasidavė „valdžios globai“ ir grįžo į Port Arthurą. Čia jiems teko palaukti apie savaitę laiko, kol Darbo minist. atstovo pagalba vėl buvo įstatyti į tos pačios R. F. Welch Ltd. extracjalybės.

Rūta

LIETUVISKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ
JŪSŲ PATARNAVIMUI.
PRAŠOME APLANKYTI.
7730 Brodway St. (kampas 8 Ave.).
Ville Lasalle.
A. GAURYS. Telefonas: HE 0100

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.
EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED
CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE
2832 ALLARD
TR. 1135
MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gar dinus lengvus ir sunkius. Sutaisome rūbus (iširimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį pa imame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:
J. Matulaitis,
J. Kriaučiūnas,
A. Majauskas.

ST. CATHARINES NAUJIENOS.

Lapkr. 25 d. parapijos salėje buvo Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Salė pilnutėlė prisirinko žmonių. Scena buvo papuošta Kanados ir Lietuvos vėliavomis. Minėjimo posėdį atidarė St. Catharines B-nės V-bos pirmininkas J. Navasaitis, parapijos klebonas Tėvas Petras, šitu žodžiu pasveikino susirinkusius ir pasidžiaugė, kad St. Catharines lietuviai moka vieningai bendromis jėgomis dirbti.

Vėliau prelegentas p. Šetkus skaitė paskaitą, kuri buvo turininga, klausytojams patiko. Buvo padeklamuota, padainuota gražių lietuviškų kariškų ir liaudies dainelių.

Lepkričio 17 d. vietiniai lietuviai, kurių St. Catharinėj prisikaitoma iki 180 esmenų, minėjo 33 m. nepriklausomybės šventę.

Latvius sveikino St. Catharines b-nės v-bos pirmininkas J. Navasaitis. Sveikinime suminėjus latviams jų žemę, moterys ėmė verkėti, vėliau po sveikinimų sekė latvių taut. dainas, kurias išpildė kvieisti menininkai iš Toronto.

Gruodžio 9 d. vietiniai ukrainiečiai turėjo mitingą - protes

Kaipo „minkštarankio“ darbininko, kurio miško darbai ne pageidauja, tebūna jo „kasos knyga“ kaip pavyzdys, kiek per metus uždirbo ir kiek liko kišenėje.

Tat nuo 1950. XI. 24 iki 1951. XI. 25 buvo uždirbta: 2.231,47 dol. Pragyvenimas (valgis, darbo rūbų, rūkalai ir pramogos bei aukos) 1.239,79; mokesčiai: 188,04. Lieka grynas 803,64.

Kiek yra tekę sutikti kitų, tuo pačiu laiku atvykusių, tai pora jų teko atrasti geležink. sekcijoje. Vienas jų miške per 3 mėn. uždirbęs 700 dol. Tada atvykęs į Port Arthur, gerai pagyvenęs ir sekcijoj vėl pradėjęs iš naujo, kad turėtų vėl „good time“.

Taigi tokios metinės naujokų kanadiečių.

ta, prieš baltuosius rusus su Kerenskiu pryšakyje, kurie reikalauja buvusios carinės Rusijos, jos ribose, tuo būdu eina prieš Ukrainos nepriklausomybę. Miniam mitingė dalyvavo Pabaltijo valstybių — latvių, estų ir lietuvių atstovai, Susirinkimas priėmė 12 punktų rezoliuciją, kuri bus pasiųsta į USA atatinkamai įstaigai.

Kaip buvo rašyta anksčiau, Mc. Kinnon liejykla nuo lapkričio mėn. 1 d. užsidarė. Tą dieną atleista 800 darbininkų.

Kas kalbamam fabrike yra išdirbęs 16 mėn., tuoj grįžta atgal į darbą. Jau rodos lietuviai su tomis kvalifikacijomis gavo šaukimą stoti į darbą, o jaunesni darbininkai pradės darbą balandžio mėn.

Sename fab. liejykla Mc Kinnon jau nebeveiks, o pradės darbą liejykla naujame fabrike, bet neanksčiau, kaip balandžio mėn.

Mc. Kinnon liejyklos sustabdymas labai palietė St. Catharines lietuvius, kurių čia dirbo arti 50 — 60 proc. visų lietuvių, gyvenančių St. Catharinėje. Tai labai skaudus reiškinys lietuviams.

Prie St. Catharines yra lėktuvų fabrikas. Ten driba 1000 darbininkų. Fabrikas nori išsiplėsti ir padidinti iki 1600 darbininkų, tai 600 žmonių gaus darbo, deja tik dar nešiandien ir ne rytoj.

Lietuviams tremtiniams pinigais aukavo dar šie asmens. Mr. Setikas ir Mr. Viniotas.

Korespondentas.

KALĖDOMS PUKIOS DOVANOS

Vaikams — Vienintelis lietuvių kalba, leidžiamas iliustruotas žurnalas — Egltė. Kaina metams 3,— dol.

„Daktaras Aiskanda ir jo žvėrys“. Labai įdomi pasaka su 63 iliustracijomis. 92 pusl. Kaina tik 1,— dol. Vaikai ją skaito su dideliu susidomėjimu.

Lietuviškos pasakos. Sudarė Dr. Jonas Balys 230 pusl. Pasakos gražiai iliustruotos. K. Č. Kaina 2,50 dol.

KULTŪRINĖ KRONIKA

J. GAIDELIS KURIA.

Kompozitorius Julius Gaidelis, šiuo metu gyvenantis Bostone, JAV, rašo sonatą smuikui su fortepionu. Kompozitorius naudoja mūsų liaudies dainų charakterį; apvilkdamas liaudies motyvus moderninės kompozicijos technika.

J. Gaidelio styginį kvartetą N. 2 į savo repertuarą įtraukė Bogotos kvartetas. Bogotos kvartetas Kolumbijoje yra žymus ir išvystęs plačią koncertinę veiklą. Gaidelio kvartetas buvo išpildytas per Radio Nacional ir viešai Galerias Centrales del Arte salėje.

NAUJOS KNYGOS

Išėjo iš spaudos kelios naujos knygos: P. Orintaitės lyrinė poema „Tafilė nuo Kražantės“, Vyt. Alanto romanas „Pragaro pašvaistės“, Jono Aisčio poezijos knyga „Sesuo buitis“ ir kitos.

MONTREALIO OPERA

Montrealis, kaip ir visa Kanada, nuolatinės operos neturi, tiktai retkarčiais, — dažniausia kartą per metus, — tam tikros draugijos daro pastatymus, kuriems chorus paprastai suorganizuoja patys, tam kartui orkestrus sukombinuoja iš esamų mieste instrumentų, dalį solistų ima iš vietinių vokalinių jėgų, kitus kviečia iš Amerikos, kviečiasi paprastai ir dirigentą.

Pernai tokiu būdu buvo pastatyta Puccini opera „Bohe-

ma“, o šiemet statoma Prokofjevo opera „Meilė trims apelsinams“, rusiškai — „Liubov k triom apelsinam“, savo metu išgarsėjusi kaip moderni opera. Ši opera Rusijoje dabar nestatoma, nes Stalinas ir Prokofjevą apkaltino kaip nukrypėlių ir vakarus.

Šia proga, tenka pastebėti, kad kom. ir puikus pianistas Prokofjevas ilgą laiką gyveno užsieniuose ir koncertavo, kaip pianistas, visame laisvame pasaulyje; vėliau sugrįžo į Maskvą ir ten tapo Maskvos konservatorijos profesorium, bet, kaip kompozitorius, drauge su Sostakovičium gavo iš „visažinančio tėvelio“, bet tiek nusi-manančio muzikoje, — derinantys prie operos pavadinimo, — „kiek kiaulė apelsinuose“, gavo per galvą ir turėjo su glaudęs ausis tūnoti, nes ju daugiau jau už geležinės uždangos komunistai neišleidžia. Šostakovičius prisipažino kaltu ir atgailavo, tai jį, nors ir didelėje apsaugoje, į užsienius dar išveža, bet Prokofjevas — senas ir pagarsėjęs muzikas — kompozitorius ir pianistas — nesutiko atgailauti, tai dėl to juo sovietai nepašitiki ir todėl laiko uždare, kaip kalėjime.

Taigi, šio kompozitoriaus opera „Meilė trims apelsinams“ sausio 11 ir 12 dienomis bus pastatyta Montrealy, His Majestys teatre, Guy St., ties St. Catherine. Diriguos daugeliui į Kauno operą lankiu šiųjų pažįstamas dirigentas Ku peris, kuris gana dažnai gastro liuodavo ir Lietuvoje. Be kita, operos chore dalyvauja ir mūsų tautietis p. Bučinskas. Bilietai po 5,5 — 4,5 — 3,5 dol.

MOKYKLA — LIETUVY-

BĖS TVIRTOVĖ!

Pirkdami „MOTINOS MOKYKLOS“ ženklelius — ją stiprinsite!

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS
LIETUVIS LAIKRODININKAS
STINSON'S JEWELLERY
2186 DUNDAS ST. W. TORONTO
Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

CAPITOL FURNITURE CO.
391 St. Catharine St. W. Montreal.
Penki aukštai baldų PHILIPS ir kitų firmų radio aparatų ir elektrinių reik menų. Visi kiti jūsų namų reikmenys.
Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos.
Mūsų prekybos vedėjas Mr. J. J. RUSSELL kalba lietuviškai ir yra krautuvėje kasdien.
TEL. LA 8621.

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO, bet Alberto Norkeliūno Agentūroje
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd
už \$0.01 \$1.000.00
.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000. Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse. Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.
5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.
Telefonas: CI 2363

DĖMESIO! TORONTE VEIKIA LIETUVISKA BATŲ REMONTO DIRBTUVĖ.
Atliekami ir skrybėlių ir batų valymo darbai. Atidaryta nuo 7.20 ryto iki 9 val. vak., išskiriant sekmadienius.
SAV. S. ANDRIEKUS. 812 Dundas Str. W. Toronto.

Dr. DORA GORDON
Dantų gydytoja
Kalba lietuviškai
Tel.: WALnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS
LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS J. H. BENOIT
Funeral Director
NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOŠES PADETI
2102 FULLUM ST. AMherst 0694

Lietuvis laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką,
ŽUKAS ANTANAS
1062 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que.
Tel. TR 2050, priima pataisymams įvairius laikrodžius.
Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.
Kainos žemesnės kaip kitur. Už pataisymus garantuoja. Kreiptis vakarais po 6,30 val.

Siuntinys Nr. 1—\$ 6.70	2 sv. marmelado
2 sv. kiaulinių taukų	1 sv. deg. kavos
2 sv. rūkytų lašinių	1 sv. kakavos
2 sv. salami dešros	2 sv. cukraus
2 sv. (be 2 oza.) ken. bek.	1 sv. margarino
1 dėž. margarino (400 g)	Siuntinys Nr. 6
Siuntinys Nr. 3 — \$ 6.20	A. 10 sv. cukraus—\$ 2.60
4 sv. rūkytų lašinių	B. 20 sv. cukraus—\$ 4.70
2 sv. kiaulinių taukų	Siuntinys Nr. 7
2 sv. margarino	A. 10 sv. kv. miltų \$ 2.50
1 sv. kiaulienos mėsos	B. 20 sv. kv. miltų \$ 3.90
Siuntinys Nr. 5 — \$ 5.40	Siuntinys Nr. 10—\$ 6.40
2 sv. rūkytų lašinių	2 sv. rūkytų lašinių

SOTUS ALKANAM PADEK
AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL., USA.
Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Pristatymas trunka apie 15—20 dienų.
Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniais pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL.
UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

2 sv. kiaulinių taukų	1 sv. šokolado	1 sv. deg. kavos
2 sv. margarino	Siuntinys Nr. 12—\$ 6.40	1 sv. kakavos
1 sv. deg. kavos	2 sv. rūkytų lašinių	1 sv. šokolado
1 sv. kakavos	2 sv. kiaulinių taukų	2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 19—\$ 9.95	2 sv. margarino
4 sv. rūkytų lašinių	1 sv. deg. kavos
2 sv. kiaulinių taukų	2 sv. kakavos
2 sv. margarino	2 sv. šokolado
2 sv. marmelado	2 sv. marmelado
1 sv. deg. kavos	2 sv. sūrio 40%rieb.
1 sv. šokolado	Siuntinys Nr. 25
2 sv. kakavos	E. 9 sv. kiaulinių taukų
4½ sv. cukraus \$ 5.25
2 gabalai tualet. muilo	C. 15 sv. k. taukų \$ 8.00
Siuntinys Nr. 24—\$ 11.50	Siuntinys Nr. 94
5 sv. rūkytų lašinių	B. 8 sv. bičių med. \$ 5.00
3 sv. kiaulinių taukų	I. 5 sv. margarino \$ 3.70

HAMILTON

Į VARGĄ PATEKĘ TAUTIEČIAI

Pastaruoju laiku nedarbo krizė, apėmusi daugelį Kana- dos miestų, palietė ir Hamil- tono lietuvius. Ypač skaudžiai tą krizę pergyvena naujai at- vykę lietuviai iš Belgijos, Ang- lijos bei Vokietijos. Sunkiausia tiems, kurių šeimos turi ke- lis mažus vaikus. Atvažiuavę be sutauptų, vos pajėgę apsimokėti kelionę, neturėdami būti- noms išlaidoms pajamų, bevil- tiškai jieško darbo, bet jo šiuo metu neįmanoma gauti. Susi- dario labai bloga padėtis: nega- lėdami gauti darbo šeimų tė- vai nepajėgia išlaikyti savo še- mų. O tokių atvykusių ir į skurdą patekusių šeimų yra septynios.

Hamiltono skyrus savo ruožia- mo gruodžio 29 d. vakaro pusę- peino skiria tam pačiam tiks- liui. Visos organizacijos ir pa- vieniai asmenys prašomi pin- gais ir maistu prisidėti prie- sios tautos. Mūsų visų pareiga pagelbėti į vargą patekusiems ir padaryti jiems linksmesnes šventes. Platesnės informaci- jos apie paramos reikalingum- ūteikia Bendruomenės valdy- ba: 18 Barton St. West, tel. 3-8593.

RENGIAMAS VAKARAS.

Gruodžio 29 d. 19 val. Dai- navos salėje rengiamas pirmas pokalėdinis vakaras. Rengėjai, Tautos Fondo Hamiltono skyrus pasikvietė solistę Pr. Ra- dzevičiūtę ir solistą Br. Mari- jošių dainuoti šiam vakarui. Be- to dalyvauja su savo kūryba pir- mą kartą Hamiltone Vyt. Kas- tytis. Kadangi programą iš- pildo pirmieji menininkai, tai visi atvykusieji bus patenkinti ir jaukiai praleis vakarą. So- liams gries kapela „Aidas“. Veiks ir bufetas. Šio vakaro pelnas skiriamas: pusė Tautos Fondui, o kita pusė paremti naujai atvykusioms šeimoms iš Europos į Hamiltoną ir pateku- sioms į vargą, neturintioms dar- bo ir pragyvenimo. Hamiltono letuviška visuomenė, būdama jautri lietuviškiems reikalams, beabejop parems gausiu atsilan- kymu šį dvigubą tikslą turintį rengimą. Savo atsilankymu paremsime laisvės kovą ir ištie- sime pagalbos ranką į vargą pa- tekusiam broliui!

J. DI.

TAUTOS NAMŲ IDEJA PRASILAUŽIA

Pirmąjį fondo valdybos su- sauktą susirinkimą supažindin- ti Toronto visuomenę su lietu- viškų namų projektu, lyg aky- vaizdžiai patvirtinant nuosavų patalpų reikalingumą, išnuomo- tos salės šeiminkai perkėlė į rūšį, kur gausus Toronto lietu- vių būrelis išklaušė konsulo V. Gylio, J. Simanavičiaus ir L. Tamašausko nuosirdžių ir įtiki- nančių žodžių. Tarp kitko, bu- vo iškelti kai kurie idomūs duo- menys, kad viet. organizaci- jos už įvairius parengimus iš- moka tūkstančiais per metus svetimiesiems ir už tai patal- pas reikia užsakyti pusmečiais ir priekį, ir tai nesant užtikrin- mo dėl jų pasinaudojimo iki paskutinio momento.

Įdomesnę pranešimą apie ei- tus kryžiaus kelius kanadiško- se istaigose reikalingų leidimų išgavimui padarė v-bos pirm. J. Strazdas. Tarp kitų vertin- gų minčių p. Strazdas išskėlė vieną idomią detaile, kad na- mai be savo svarbiausios kul- tūrinės paskirties, taip pat tap- tų ekonominiu lietuvių židiniu. Čia glaustūsi amatų ir verslų kontora, kuri padėtų lietuvių amatininkui ar verslininkui pa- siekti lietuvišką klientūrą, nes dabar, nežiūrint didelio lietu- vių skaičiaus mieste, dėl išsim- tyto dažnai tenka pasinaudoti svetimtaučių paslaugomis.

Inž. A. Šalkauskas trumpai apibrėžė būsimų namų vaizdą, kurie iškarto pasitenkint turės ir kuklesnę pradžią, vėliau su laiku priaugtų numatyti ap- imčiai. Pagrindinė salė numa- toma tūkstančiui žmonių, taip pat su mažesniais patalpomis sportui, susirinkimams, klubi- bui, skaityklai — bibliotekai ir tt. Čia galėtų glaustis vargo mokykla ir vaikų darželis.

Susirinkimo pabaigoje kilo gyvos diskusijos, kur įvairia- sių įsitikinimų tautiečiai be iš- imties išreiškė nuosirdų prita- rimą. Tautos namų idėja šiuo metu Toronte yra tas jungia- masis taškas, kur visi nuosai-

PERSITVARKĖ P. L. B. KOMITETAS

Išvykus į Sarnią komiteto pirmininkui ats. plk. T. Bart- kui, turėjo persitvarkyti ir apylinkės L. O. Komitetas. Dabar Windsorio Lietuvių Bendruomenės L. O. Komite- tą sudaro: pirm. P. Januška, vi- cepirm. B. Badikonis, sekr. V. Kozūkauskaitė, išdininkas Vyt. Leparskas ir narys Pr. Dumčius. Kor.

PROHIBICIJOS ATSIKRATĖ

Pirmą sykį nuo 1915 metų Peel, Ont. apskrities gyventoi- jai galės laisvai išsigerti alaus. Neseniai įvykusiuose balsavi- muose dviejų ir pusės tūkstan- čių balsų didžiuma, tapo paša- lintas tai vadinamas Canada Temperance Act., kuris laikė apskritį „sausu“ bėgyje 36 me- tų.

kūs ir geros valios lietuviai su- tinka. Kukliai jau prieš mėnesį at- daryto vajuos pasekmė pasto- viai kyla į pirmąjį 10.000 žen- lų, nes vien susirinkime šerų išplatinta už maždaug 1.500 dol. sumą.

PAVYZDINGAS ENKAVE- DISTAS, BET IR TAS TU- REJO PABEGTI.

Atkelta iš 2 pusl. atimti ūkį, liovėsi verkusi. Neseniai miręs George Or- well, žymus anglų satyrikas, savo šturpioje fantazijoje, pa- vadintoje „1984 metai“, vaiz- duodamas ateities komunistinę valstybės santvarką, pasakoja, kaip Tiesos Ministerija perra- šinėja istoriją, atitinkamai par- tijos linijos posūkiams. Ašmens ar įvykiai, kurie yra nebetinka- mi komunistinei politikai, yra padaromi „nebuvusiais“, pap- rastai, tokie ašmens ar įvykiai yra „ištrinami“. Bet Horos pa- vyzdys rodo, kad komunistinė santvarka jau 1950 metais yra pasiekusi Orwello „1984 me- tų“! Toks Hora nė negirdėjęs apie tokius čekų patriotus, kaip Svehla, Rasinas, Šoukupus, jis nieko nežino, kad Amerikos pre- zidentas Vilsonas yra daug pa- daręs laisvai Cekoslovakijai at- statyti, jam įkalbėta, kad pats Cekoslovakijos respublikos įsteigėjas T. G. Masarykas „iš- davė darbininkų klasę“, kad Ce- koslovakijos demokratinė sant- varka su savo konstitucija pa- gal Amerikos konstitucijos pa- vyzdį „nesugebėjo pasimokyti iš Rusijos spalio revoliucijos“, ir tt.

Bus daugiau.

Lietuviškoje Jono LADYGOS baldų studijoje „ARTIŠ“

priimami užsakymai ir pa- taisymai salionų, sofų, fo- telių. „St. Louis Texti- les“ užuolaidų ir baldams medžiagų.

Didžiausias pasirinkimas atstovybė — pardavimas. gatavų minkštų baldų (pe- 500 vienetų), matrasų, vaikams lovėlių tiesiog iš fabriko sandėlių.

LIETUVIAMS SPECIA- LI NUOLAIDA.

3 East Notre Dame St., Telefonas MA 1006.

ŽURNALAI, naujaisi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuviška importo ir persiunti- mo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių! A. PAULAITIS Importe - Exporte. Wengen - Allgau — Germany.

DANUTĖ STRAZDAITĖ 321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sek- madienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

BOURBONNAIS REFRIGERATION SERVICE 273 — 1 Ave., Ville Lasalle. Tel. TR 8351.

Šaldytuvų ir įvairių elektrinių motorų taisymas.

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS DE LUXE CLEANERS

Priėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais. Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

PADĖKOS

PADEKA AUKOTOJAMS IR AUKŲ RINKĖJAMS

MLBD Toronto sk. Valdy- ba šių metų pradžioje buvo iš- siuntinėjusi visiems savo na- niams aukų lapus parinkti au- kų sušelpimui Vokietijoje vargs- tančių mažlietuvių.

Gražinta 30 aukų lapai su pinigais, 13-be pinigų ir 7 ne- gražinti.

Aukas surinko, arba patys aukavo: J. Pikšilingis 19,50, V. Jegelavičius 11,70, P. Januševičius 10,00, P. Berneckas 8,00; po 6,50: V. Abromaitis ir J. Masionis, L. Salna 6,25, po 5,00: A. Diržys, V. Šarū- nas, J. Anužis; po 4,50: A. Ba- rauskas, A. Paulaitis; po 3,50: M. Abromaitis, K. Kazlauskas, P. Lelis, G. Šernas; po 3,00: J. Banelis, K. Konkulevičius, po 2,50: K. Aperavičius, A. Bal- tusis; po 2,00: J. Gaizutis, V. Balsys, J. Juškaitis, P. Sida- ras, V. Skirgaila, L. Tamošaus- kas, J. Jurkšaitis; po 1,00: A. Kuolas, J. Simonavičius, A. Salkauskas. Viso 133,45 dol. MLBD Toronto sk. Valdyba.

PAJIEŠKOJIMAI

— Juozas Deveinis, gyve- nantis Kanadoje nuo 1937 me- tų, prašomas atsiliiepti savo bro- liui šiuo adresu: Sr. Kazimie- ras Deveinis, c. o. A. L. Be- sas, Casilla de Correo 303, Bu- enos Aires, Argentina.

— Pranė Jonika, gyv. 40 Querbes Ave., Apt. 1, Mont- real, P. Q., jiesko pusbrolio Prano Pučkoriaus, atvykusio Kanadon po paskutiniojo ka- ro. Prašo atsiliiepti, ar žinan- čius pranešti.

— Prašau atsiliiepti pusbro- lius Algirdą ir Gintautą Stanė- nus, išvykusius Kanadon 1949 m. rudenį iš Schweinfurto D. P. stovyklos Vokietijoje. Pus- seserė Elena-Laimutė Maciuly- tė. Adresas: 399 2A, 19 Str. Brooklyn 15, N. Y., U. S. A.

Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams, kurių dėl gausumo nėra galimybės iš- vardyti, o taip pat visiems au- kų rinkėjams.

KALEDINIS IR NAUJAMETINIS KNYGŲ IŠPARDAVIMAS

Kalėdų ir Naujųjų Metų dovanoms ir pasiskaityti papi- gintai parduodamos knygos ir gaidos. Kai kurios jų parduos- damos už pusę kainos. Siūlomos šios knygos ir gaidos:

Lietuvių Literatūra, Naujokaitis	2,00
Vokiškai lietuviškas žodynas, Gailius	3,00
Lietuvių Tautosakos skaidymai, Balys	3,00
Tremties Metai	3,00
Kryžiai, romanas, Ramonas	2,00
Naktis ant morų, Jankus	2,50
Atsiminimai ir mintys, Dr. K. Grinius	1,50
F. Kaulėnas, dailė	2,00
Marti iš Miesto, Orintaitė	0,75
Per šaltį ir vėją, Zobarskas	0,40
Riestausio sūnus, Zobarskas	0,70
Sugrįžimas, V. Tamulaitis	1,10
Ganyklų vaikai, Zobarskas	0,80
Žemės ūkis ir statistika	2,00
Šliuptarniai, romanas, Margeris	3,00
Tausnesnio žmogaus užtekėjimas, Vydūnas	0,30
Žirgonė ir Gailė, spalvota	0,15
Gyvulių draugas, Krausas	0,15
Tau, skiltininke, vadovas, 220 pusl.	0,30
Bhagavad-Gita iš sanskrito, Vydūnas	0,30
Į tautos rytojų, skaut., iliustr.	0,25
Dulkės ežere, Kozulis	1,00
Tilto sargas, Tulpė	1,00
Dr. Kripštukas pragare, Kaupas	1,00
Lietuvos sovietizacija, prof. Roemeris	0,25
Raudonoji žvaigždė, Vytenis	0,75
Žemė, keturių autoriai, almanachas	4,00
Lietuviai grynė miškus, Gudelis	1,50
Literatūros metraštis	1,50
Proza, 4 autoriai	1,00
Lapės pasaka, Pieteris	1,00
Žemės rankose, Rukša	1,00
Naktis viršum širdies, Kruminas	1,00
Sudiev, kvietkeli, P. Andriušis	1,50
Birutė, Žilevičius	0,30
Nauja daina, Gailevičius	1,00
Klajūnas, Gailevičius	1,00
Juokdarys mėnudis, Gailevičius	0,75
Oi, greičiau, Šimkus	0,50
Aš isivilkčiau, Šimkus	0,50
Ne margi sakalėliai, Tallat-Kelpša	0,60
Oi kas? Šimkus	0,50
Naktis svajonėms, Vanagaitis	0,60
Oi, neverk motušėle, Naujalis	0,75
Mano dėimantas, Žilevičius	0,60
Ratai, Žilevičius	0,60
Dvi liaudies dainos, Banaitis	1,00
Aš per naktį, Banaitis	1,50
Plaukia sau laivelis, Šimkus	0,50

Knygos ir gaidos gaunamos šiuo adresu: „Nepr. Lietu- va“, 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

L. JAUGELIS

NAMŲ REMONTAS IR DAŽYMAS.

Tel.: PL 7588; 3805 Arcade St., Montreal, Que.

DOMINION AGENCIES BUREAU 16 Woolworth Bldg., PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenitu giminių ar pažįsta- mų į Canadą, prašau kreiptis į mūsų istaigą, kuri jau il- gas laikas kai tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės do- kumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

LIETUVIŠKA

BALDU KRAUTUVĖ IR DIRBTUVĖ

PARDUODAME GATAVUS, PRIMAME UŽSAKYMUS IR PATAISYMAS.

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO 899 BLOOR. ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438. SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUL.

J. GRAŽYS

SIUVU NAJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS.

DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU SAŽININGAI IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

688 ALLARD Ave, Verdun. Telefonas HE 5853.

Kreiptis po 6 val. vakaro, šeštadieniais — visą dieną.

IŠKILMINGAI, LINKSMAI IR JAUKIAI NAUJUS METUS SUTIKSIME

GRUODŽIO 31 DIENĄ GRA ŽIOSE LASALLE BOWLING ACADEMY SALĖSE: 5855 VERDUN AVE, VERDUNE. PLAČIAU ŽIURĖK MONTREALIO KRONIKOJE.

IŠKILMINGAS NAUJŲJŲ METŲ BALIUS - KONCERTAS

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Montrealio skyrius, š. m. gruodžio mėn. 29 d. 8 val. vak., (šeštadienį prieš Naujus Metus) gražioje, jaukioje ir patogioje „Realto Halls“ salėje, 5711 Park Ave., netoli centrinės YMCA, ruošia iškilmingą Naujųjų Metų Balių - Koncertą. Programoje dalyvauja pianistas K. Smilgevičius ir muzikui Piešinai vadovaujant solo bei duetu padainuos panelė Stravinskaitė, p. Bučinskas ir p. Mašalas. Programoje dalyvauja pianistas K. Smilgevičius ir muzikui Piešinai vadovaujant solo bei duetu padainuos panelė Stravinskaitė, p. Bučinskas ir p. Mašalas. Salė yra patogi tuom, kad yraketurių asmenų atskiri staliukai. Didesnėms kompanijoms, pagal jų užsakymus bei pageidavimus, bus paruošti reikiamo dydžio stalai. Griežiant gerai „Melodija“ kapelai, jaukioje salėje, prie geros programos, kviečiame malonius montrealiečius kartu su mum pabūvoti ir pasilinksinti, o minėtas pobūvis Tamstas pilnai patenkins. Pakveitimai, kurie galioja paminėti dienai atspausdinti 1951 metų gruodžio mėn. 31 d. data, platinami iš anks to Aušros Vartų Parapijos kioske ir pas platintojus: Prana Baltuoni, tel. CL 2232, Aug. Kudžmą HE 3567, Povilą Jocą HE 0106, Juozą Pakulį, HE 2230, Adolfą Žilinską BE 4082 ir Juozą Lukoševičių HE 7877. Pobūvio užbaigimas bus pritaikytas svečių pageidavimams. LAS Montrealio skyriaus Parengimų Komisija.

MONTREAL

KAIP SUTIKSIME NAUJUO SIUS METUS

Dar kartą patvirtinama, kad daryta apendicito operacija, kuri pasisekė ir ligonis jau namie. Bronchitu serga p. Br. Dikiniene. Visiems linkime šio gruodžio mėn. 31 dieną ligi naujųjų metų sausio mėn. 1 dienos 1 valandos ryto. Tas reiskia, kad Naujųjų Metų sutikimo balsas leistas oficialiai naktį iš gruodžio 31 dienos 1 valandos 1 dienos.

SVARBUS PRANEŠIMAS KLUBIEČIAMS.

Per praėjusius DLK Vytauto N. Klubo Valdybos rinkimus išrinktam naujam pirmininkui p. Petru Botyriui atsisakius iš pareigų, klubo valdyba ir direktoriai šaukia nepaprastą visuotinį akcininkų-šerinkininkų susirinkimą š. m. gruodžio mėn. 30 d., sekmadienį, 1 val. pp.

Kadangi baigiasi terminas leidimo atnaujinimui, tai tame pačiame susirinkime bus kandidatu ir pirmininkus nominavimas ir balsavimas. Ta pačia proga bus perbalsuojama dėl dviejų kandidatų ir direktorius pp. Vlodo Kiškio ir Alfonso Greibaus. Klubo valdyba ir direktoriai atkreipia visų akcininkų-šerinkininkų dėmesį į šio susirinkimo svarbumą ir prašo visų aktingai dalyvauti, nes dienotvarkėje numatyti rinkimai turi klubui lemiamos reikšmės. Klubo Valdyba ir Direktoriai.

KALEDŲ EGLUTĖ ČIA PAT.

Š. m. gruodžio mėn. 30 d. 16,30 val. Aušros Vartų parapijos salėje rengiamos Kaledų eglutės šventės. Pakartotinai kviečiame visus — vaikučius, tėvelius ir jaunimą. Ta pačia proga dar kartą pabrėžiame, kad visi eglutėje dalyvaujantieji vaikai, taigi ir tie, kurie lanko mokyklą, be išimties privalo būti užregistruoti pas anksčiau paskelbtus asmenis. Todėl jeigu kas iš tėvų savo vaikų dar neužrašė, prašomi tuoj pat, bet jokiū būdi ne vėliau šio šeštadienio, tą padaryti.

Eglutėje bus turtinga jaunųjų programa, labai įdomus Kaledų senelis, o po to šokiai, grojant „Melodijos“ orkestrui. Visą laiką bus atdaras gėrimų kioskas, o be to, šokių metu bus paruošti stalai ir parduodami užkandžiai. Tad visi maži, jauni ir seni galės laiką maloniai praleisti. Dalyvaukime visi bendrame mūsų mažųjų džiaugsmė! Mokyklos Tėvų Komitetas.

SLA KUOPOS SUSIRINKIMAS

123-čios SLA kuopos susirinkimas įvyks šį sekmadienį Willibrord 277, tuojau po pamaldų. Šis susirinkimas labai svarbus, nes reikia išstatyti kandidatus į SLA centrą. Be to, kas nesumokėjo nario mokesčių, prašomi susimokėti, nes centras yra prisistengęs kaikiurių narių suspendavimo pareiškimą, kurį reikia sutvarkyti. Be to, primenama, kad gali būti priimti nauji nariai, nes dabar yra panaikinti tie suvaržymai, kurie centrą rišo dėl valiutos persiuntimo. Visi nariai būtinai prašomi dalyvauti. Norintieji įstoti nariais, taip pat prašomi dalyvauti. Kuopos Valdyba.

IŠVYKO Į KALIFORNIJĄ

Verdunietė ponja auderienė šiomis dienomis išvyko į Kaliforniją, kame ilgesnį laiką bus buvusių montrealiečių, didelių „Nepriklausomos Lietuvos“ rėmėjų ponų Kilimonių šeimos viešnia.

IŠNUOMOJAMAS

butas trijų kambarių ir virtuvės, su baldais. Teirautis: 2544 Centre St. P. St. Ch.

VAIKUČIAI

nuo 1½ iki 6 metų priimami auklėjimui. Susitarti telefonu TA 0519.

HAMILTONO L. D. M. TEATRAS „AUKURAS“

1952 m. sausio mėn. 5 d. stato 3-jų veiksmų komediją

PIRMAS SKAMBUSIS

Pastatymas įvyks St. Michael salėje 213 James St. N., Hamilton, Ont. Po vaidinimo šokiai. Bus įvairių gėrimų. Pradžią 19 val. „AUKURAS“.

ANASTAZIJOS STANKUVIENĖS PAGERBIMAS.

Ville Emard, Monk Blvd. 6828 gyvena tyli, ypatingo nuosirdumo senosios mūsų kartos atėivė Anastazija Stankuvienė, kilusi iš žemaičių krašto. Kaip badavęs geriausiai atjaucia alkana, taip ir A. Stankuvienė su ypatingu širdingumu atjaucia kiekvieną savo tautietį ir vargą puolusį ar nelaimis ištiktą. Pa galbai suteikti ji nėra niekad pa jos sunkiai uždirbto pinigų. Vargūs ir niekad jai negaila. Ypačiai savo nuosirdumą A. Stankuvienė yra parodžiusi savo tautiečiams — tremtiniam. Dar jiems esant Vokietijoje ji po ilgų darbo valandų dirbtuvė je surasdavo laiko vaikščioti iš namo į namą pas kitus tautiečius rinkti aukas ar tai rūbų ar maisto pavidale, kad vėliau jais galėtų sušelpiti tuos, kurie buvo alkani ir apskurę. O kiek ji savo pinigų ir daiktų tam reikalui aukavo!

Atidarius Kanados valdžiai duris tremtiniam atvykti į šį kraštą, A. Stankuvienė keliolikai tremtinių, kai kurių ir visai nepažindama, sudarė dokumentus ir pagelbėjo atvykti. Jos namų durys yra tiek dieną, tiek naktį atdaros kiekvienam, kuriam yra reikalinga pagalba. Jos lūpos nėra ištarusios „ne“ nė vienam, kas į ją kreipės prašydamas vienokios ar kitokios pagalbos.

Ir štai dalis tų, kurie yra iš A. Stankuvienės patyrę to ty-

KALEDOS MONTREALY

Šių metų Kaledos Montrealy ir jo kaimynystėje — Verdune, Ville Lasalle, Lashinėje ir tt. buvo gražios — o ras tylus, ramus, malonios temperatūros, medžiai truputį įtrauktį šarkšno, dangus apgaubtas lygiu homogenišku debesų kupolu, bet gana šviesus. Todėl gatvės pilnos žmonių, kurie dieną vyko į svečius, apskrovę gausybę dovanų. Tokia čia mada — Kaledų metu daug dovanojama dovanų.

Vakare gi visas Montrealis ir jo kaimynai sužibo milijonais įvairiausių šviesų. Miestas visose aikštėse ir žymesnių gatvių kertėse pastatė didžiules eglutes, apipintais tūkstančiais lempučių. Gyventojai, pagal gražią tradiciją, eglutes, žibančias daugybe įvairiausių šviesų, pastatė arba balkonuose, arba darželiuose prie durų, už langų. Todėl naktį visas miestas žydėte žydėjo žiburiu jantiomis eglutėmis, kas sudaro savaimingos romantikos nuotaiką. Kaledų vidunaktį, tikrai tylų, masės žmonių lankė maldos namus, ir lietuvių parapijos bažnyčios buvo pilnos.

Prieš Kaledas krautuvės darė didelę prekybos apyvartą. Per 10 metų priaugo keliolika Eatone Kaledų senelio laukė il tūkstančių. Panelė LEOKADIJA ČESIKAITĖ ir Poną VLADĄ NEKROŠIŲ, sukūrusius lietuviškos šeimos žodinį, sveikinu, linkiu gražios ateities ir kuogeriausios kloties gyvenime. Juozas Lukošius.

statistikos duomenimis 78.002. Per 10 metų priaugo keliolika Eatone Kaledų senelio laukė il tūkstančių.

TORONTO

PAS MŪSŲ PREKYBININKUS

Bellwoods Dry Goods. Tai paminėta anksčiau, taip lyg gy netoli lietuvių bažnyčios 921 vo susidomėjimo susilaukė ir Dundas St. W., rūbų krautu. V. Meilaus paskaita „Namu vė. Jos“ savininkas klaipeidie prekybininkas Jonas Jurkšaitis. Be šios pagrindinės prekybos p. Jurkšaitis turi įsitaikęs ungurių rūkyklą. Ungurius tiekia daugumai Toronto mais to parduotuvių ir valgyklų. Jis yra atidavęs ir virtuvinių liuksusinių baldų dirbtuvės atstovybę. Visi lietuviai per p. Jurkšaitį gauna baldus 20 proc. pigiau negu kur kitur. P. Jurkšaitis priklauso „Verslo“ sąjungai, Maž. Liet. Bičiulių D. jai, LOK sekretorius ir LAS Centro valdybos narys.

Andrius Tamošaitis su kitu lietuviu verčiasi namų statyba ir jų prekyba. Šiais metais jau yra pasttę ramioje ir gražioje miesto dalyje du gražaus stiliaus namus, netoli 60.000 dol. vertės.

Feleksas Jonynas, persikėlęs iš Quobeco provincijos į Toronto, šiuo metu perėmė „Baltic“ valgyklos (Dundas - Manning St.) biznį, kuris gražiai ve damas. Audronius..

TORONTE PASIRODĖ GANDRAI VIDURŽIEMY

Viduržiemį Torontan užskri gandrai atnešė būrelį kareivėlių. Susilaukė sūnų rašytojas Vyta Tamulaitis su ponija Marija, pp. Biegauskai, p. P. Misevičiai ir pp. Kuzmickai. Marš, (marš, kareivėliai, pirmyn, pirmyn, pirmyn!

KAIP PREKIAUTI NAMAIS.

Toronto lietuvių „Verslo“ są junga įdomiai plečia savo veiklą — ruošia eilę paskaitų, kurios ne tik įdomios, bet ir labai naudingos ne tik patiems verslininkams, bet ir platesnei visuomenei. Taip su dideliu susidomėjimu buvo išklausyta inž. J. Strazdo paskaita „Namu statyba“, apie kurią buvo ryto. Banga CKFB 620.

ISPŪDINGAS NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS TORONTE

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Kanados Vietininkijos Val. dyba, š. m. gruodžio 31 d. 9 val. vak., labai gražioje Purdy Auditorijoje, 53 Queen St. East (tarp Young ir Chorch g-vių) rengia savo tradicinį ISPŪDINGĄ NAUJŲJŲ 1952-RŪJŲ METŲ SUTIKIMĄ.

Bus gera muzika, veiks bufetas su užkandžiais, įvairiais gėrimais ir kit. Svečių patogumui bus staliukai ir Auditorijos padavėjos maloniai patarnaus svečiams. Prašoma iš anksto įsigyti bilietus, nes vietos numeruotos ir bilietų bus parduodama tik tiek, kiek yra vietų. Bilietai jau parduodami „Laisvosios Lietuvos“ Redakcijoje, 145 Harrison Str. Telf. LO-0942. Kiekvieną dieną nuo 10 val. ryto iki 10 val. vak.

NAUJŲ METŲ LAS VAKARAS

Naujų Metų dieną, sausio 1 d. 7 val. 30 min. UNF salėje, 297 College St. žinomoje LAS parengimų salėje, įvyksta antras LAS vakaras taipogi su bufetu, gėrimais ir užkandžiais. LAS Kanados Vietininkijos Valdyba.

Imigracijos (darbo, buto garantijų sudarymas), nuosavybės perleidimo, paskolų parūpinimo, palikimų, pilietybės ir kiti reikalai. — Atstovavimas teismuose ir įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai ir nuorašai. — Visokeriopos informacijos. — Gynimas lietuvių interesų Kanadoje ir kitose valstybėse atliekamas priytusių teisininkų ir kalbininkų, studijavusių Amerikos ir Europos univeristetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS

TEISINĖS - KALBINĖS PAGALBOS BIURAS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880